

برآیند که در مجرم بینی دیده نیست بخلاف شام دم که در نجای خیر از صحت اراده نمیتوان که در تریسگی از
 انوار زرگران و آینهگران و در مثال آن که بیان نفس در نشن مسند و نه نیز خوانند این تریسگی بخوبی دو صید
 سه کشفه خوسه از هر چه نفس علم به اگر نفس میگنیم همچو دم به بهر تقدیر یعنی اول تقصان سیر سید و توازن
 روح بخش میان پرور از صفات دود در تشبیهات اوست پس سرد دم - افعی دم - نجسته دم - سپیده دم
 سپیده دمان - فرخنده دم - مبارک دم - دم کیرا - دم پان دم به معنی خاص و برت و سرانخ شیخ
 سه گرگ از وره کے ہر اس دارد به با خودند و بلاس دارد به میر خند سے نقد را که در جیار آورد
 در دگوزہ را یکجا آورد به دم سجایی دو دم نیم سوز کنا به از آه منظوم دم تیغ و تیغ و دستقان کنایه از
 آبر ہے تیر سے تیغ دین را بس تیغ دو بن تیغ درو سے تیغ نیز گویند بر کام در بحث خود مذکور شود
 و با لفظ ریختن در کشتن مستعمل نشن سه بر صفت اہل دست فریش را تہنا زوم به کشتن نام دم شیر
 خیز کشت به صائب سے کشت تیغ زبان مناسب بہر بود کھنار سے به کار از جاتر کشتیہا این دم
 شمشیر بریزد به طور سے سے میتواتم تارک افلاک کشتا قسم جوز به گرجہ شمشیر دعائی من دم
 تا شیر ریخت به سالک نیروی سے بزون دل شکان تیغ او خمی دلرد به بکار بن بد از جور تا دمی دارد
 دم آب انہ کے لڑا آب دین تر جہر جہر است و با لفظ دشمن و زون مستعمل طور سے سے سیراناکہ
 نشینتہ بخوان قسم تر ہشتہ انگہ زینت دم پنے نرتنہ به دیکے از شرا گوید سے چون شعلہ
 بر آتش اضطرابے دارم به چون زعت خورشید به دنا بے دارم به شمشیرم و زہر ہے معانی خصم به
 کہ سبب نزارم دم آبے دارم به دم کریان کنار کریان از طرحت با لفظ سے یہا نہ جوئی شہادت
 چه میکند شمشیر به رسد بکام جو ہشد دم کریان تیر به دم قسطن صریحہ خورجہ حال اہلین سلطان سے
 پشت کافانی دم قلمتلی به شخرم نداد کہ در بیان شکر آرد به دم نطعی نام فنی از کشتن میریجا
 سے ایجان سازی و خوش بر سزار سے نجبا به ہم نطعی دمد ناز دینار سے نجدا به سنے در برابر صد
 نطعی بوشن و امی ایستے دازا ہنایا سے کم نے آری دم تسلیم وقت مردن و جان برون سندن در آب
 کہوشن کشت و عاشقی و فزان بردار کا فانی سے دل بن بر تعلیم است و من طفل زبان دانش به
 دم تسلیم بر عشق و سزنا تو لبستانش به دم سرد بوزن ہدرہ کنا یہ از سے کہ کشتن ذر بکر حافظ سے
 تو خوش میباش یا حافظ برو کو خصم جان سیدہ به جوگ سے از تو سے نیم چه خصم از خصم دم سرد دم
 طہر سے سے زوم سرد در عطان بر خوش به غفور است ایند تو ساغر بوشن به با اضافی کن یہ
 زوم سردہ مقابل دم شش نشان کہ کنا بہ زوم گرم و کیر است و دو دم دو دم گویا تر جہا تا فانا
 دست کلیم آن کہوشن چشم به کناہ دم ہم کم شد به چوستے زرگان گردید ساغر ویر سیکود به
 نظیر سے نیشا پوری سے شور نیت کہ کیرم بخورش بردازم به خواہم از قدح اتقانت دم بوشن به
 دم شناس کنا یہ از حکیم عارف نط سے سے زباندان کی مردم نام شناس به طلب کہ در کس ندارد

جنوری سے لہریں کی این یا میردول + دم صحت گر تخی ردول + حنر سے انکو دست دویج است اگر
 مردہ کی بیج و شش را مخور + غوا چشیرا سے زورفت از غم عشقت دم دم میدی آسکے + دار از من
 زارو کے ٹیکویم پرورد دم + دم دوان یارا ظاہر صحت کو تیغ ضیل را غم دلدہ زور میکند اگر اصل
 سے باشت نمی شکنہ چنانکہ در بند و کستان رواج دارد سے چند از قبایلے دل تیغ اور اوم دیم + قاتی را
 راست سازم از دست از غم و دیم + دم کستن مردوت محمد مکر سے دلم خرید غم و جانفشانه در قد مشن +
 کرش سے تخورم غم شو کستہ دشمن + دم زور قن مقابل دایرادن است جمال الدین عبدالرزاق
 سے زبیس خروش براتقادہ کوہ زار زده + زبیس شب زور قن امانا دم + دور دم و اون گذشت
 دم شمر دن کنایہ از نام سپر بران نظاسے سے آسان کناری می میثار + کد آسان زید و آسان گزار
 دم در پوست دم و دودو سباب عیش سیامان ضیافت چنانکہ گوید فلا سے بے دم دودو است نمی سباب
 عیش نزاره و یخین فلا سے بے دم دودو شد
 و فلائی دم دودوی نزاره و سید شرف
 در توفیق طیلان سے نجوان اوصلای دشمن دودو است + ز نعلش کو کنار سے رادم و پوست + راضی سے
 نایور پیلوی حربے بازر کس یا رتست + چشم مردم مردم دودو است چو شمش نعل است + دورش عالم
 برو سے بھید مار کم در دوتیا + یکان دالہ + خیر علیان بنا کو زار کس دم دودوی + سے رفیق دم
 زدیاران مسافر + دم دودو حریفان حاضر + خدا چشیرا سے ز نشان حرارت زاب و دیدہ بین
 از دم دودو سینہ ام با زول است بزبان + طالب کلیم سے اشکے زویدہ پیکاز صدف من + حکم کربت
 دودوی بے اثر + کلک شیر تری مٹکے چو چکر دز کار سے شد زود و سوزی دارم + چاتے
 کیلانی سے آن تازہ کل باغ رسالت کہ ز بوش + در عالم جان دودوم صفت و شتابت + ملک
 زدی سے نادر و پر کرد و سر شش مشق + چوتیا کو دم دودوی نزاره + طورا سے در تیشم کند کہ بے
 دودو دم نشین + غم مردم کاشت کہ رو بلم نشین + قبولی سے کے بے بہرہ از نان و پیر من
 نے بودی + چو صبح دشام اگر میداشتم من ہم دم دودوی + دم خود کسی بیرون وقت مرون و از خود
 با او گفتن مقام مقام خود کردن اشرف در توفیق علیان سے شب از چرخش جو زلفت تا بغرود +
 چو دشمن مجرم دم را سپردہ + چشم ابد چو تیغ زنگ خردہ + بشیر اهل دم را سپردہ + محامین لقب
 با کسی عباس اوحی سے عیسی چو خیر شید بر از دست علم را + سپرد علیل شکر نشان تو دم را + طا طورا
 سے چو عیسی ازین خاتہ اسباب برد + دم خود بشیر شاد شمس سپردہ + غزالی شہیدی سے اہنا کہ چون
 سیجا راہ تقاسم سپردہ + لب ارستن چو بشیر دم را با سپردہ + سالک زدی سے صورتے را کہ
 کنایم ابو جان غنبد + دم سپردہ است سیجا ہم تیشہ + عطای حکیم سے چون دم خود کسی سپردہ
 دم خود را بپیر جام سپردیم + دم برسم زون دم بر انداختن کنایہ از ماندہ کردن دم کہ ساختن خود را
 نغاسی سے بان شیر دل دم بر انداختش + شکار سے زبون وید بشما شش + چو شیری کہ شش ہم در زدن

سختی + پرورداری نفس زکین برکوبید + و محاکم کردن و لاف زدن نیز کشتن است و غیر علمی اول بر محاکم
 دوازدهم باقی عطلی و دوازدهم زهری برادون کنایه از فدا ملک کردن و از سره ابرار هر جا که بیخ
 دوازدهم زدی برادره اخذ از دشمن بدست و در چون راقه دست + نورالهدی بن هادی سے منقلد غنق
 بیت از عطل برادور و دوازدهم حکیم زکی برسانه شد نفس ایمان را + بر زهری در تریف تیج سے نکلام
 جنگ در صفت بیجا بر آورد + ناگه کار از سر کشتن را + ای بر دوستی چون لبش در بیخ خویش
 که تا دوازدهم بر آورد تا رنگ بعد از کمال اسمیل سے لکنا لطف جہان را و کمالی تعلیم + لکنا کینه
 براری زود ز کاد دوازدهم دماغ در هر بیخ و لکنا و کاسی با صغیر خاچہ در بران یعنی نخواست
 و غم دور بخاز است و یعنی بیجا چون مری دماغ و سوکے بنی داین کنایه از تحمل بود و نیز اور شاه کسی اگر حکم
 + یعنی بریدش میکرد میگفت که در نفس برید رقص سے دیکھے چون گل گلاب دبرای این سخن + مایه
 چشم و دماغ از رنگ سوکے خویش است + و در یعنی است درین تعلق سے تو اگر دماغ دوازدهم دل بستگی
 بر زمین بچیدہ بخشی کل دماغ ہشتمی + و اشارت میکند چنانکه گویند فلا سے دماغ رساندہ و خویش است
 داین در محل تعلیم بزرگے آید اکثر در صفات معادیر یا بچہ بران مذکورید چنانچہ گویند دماغ حرفت زدن
 زارم دیکھی بخش خاص سیم آید رقص سے بہر کس است ہشتمی حرفی آن بر بردار + نہیں از نازان
 ہو دماغ من نمیدارد و در تترہ تر شک لطیف + سوکے شکستہ از صفات و صغیر بچہ از شیرین
 دست صاحب سے اذ دماغ خشک از باده گلشن کرده ایم + بار ناز این شمع را از آب روشن کرده ایم +
 پریشان دماغ + آشفته دماغ + تازه دماغ + روشن دماغ + تر دماغ + خوش دماغ + بید دماغ + دماغ
 خام رفت کہ یعنی خود و تلک بر شد لیکن ازین بیت بیخغ اثر یعنی زهرش و تازه دماغ مستفاد میشود
 شہ نسبت زینت ز سے عشرت و اذ دار + دماغ ہفتہ دماغ یاختہ نمی سلیم سے بچہ دماغ
 کل عیب ہر دماغ ہفتہ شو + ہوشمان را کل و دوی امکان را چوب باش + ہوش سے سنبل
 دماغ یاختہ عطر بنفش + کل صد زبان کہ کل کند حرفت از گلش + دماغ کردن و فردضن تحرت خود
 کردن و بالابرون و بالارفق و در دماغ ادین و دماغ در سخن نخواست و مغز ہم رساندن و چہ در دماغ
 در دماغ چہ در سردار و خواجہ بختیر از سے زینتہ تبارم کہ زلف او زردوم + تو سیاہ کم بیان
 کہ چہ در دماغ دارد + و چہ در تریف نکلنے سے چکش و در چون غرارے عاشقان + فتادہ
 ز بانفش زیاد از دماغ + با در کہ از غنچہ کل دماغ + کشیدہ است + برین دماغ + حیرت
 سے بوی خسرو بیکشی ز دماغ + پیش ازین خود دماغ تران کرد + ہوش سے دماغی با لکنت
 برده + چہ جوئے ز خود چہ بسپردہ + طرا سے توایہ لایب دماغ آرد + تعلیم بعد دماغ آرد
 خسرو سے بوی خسرو بیکشی ز دماغ + پیش ازین خود دماغ تران کرد + سے با در و سر بار
 در بریر سدا حکیم + چون چراغی کرد دماغ خویش بالابردہ ایم + جلوه کرد اور دیدہ کسور سلیم

و در دماغ چہ در سردار و خواجہ بختیر از سے زینتہ تبارم کہ زلف او زردوم + تو سیاہ کم بیان
 کہ چہ در دماغ دارد + و چہ در تریف نکلنے سے چکش و در چون غرارے عاشقان + فتادہ
 ز بانفش زیاد از دماغ + با در کہ از غنچہ کل دماغ + کشیدہ است + برین دماغ + حیرت
 سے بوی خسرو بیکشی ز دماغ + پیش ازین خود دماغ تران کرد + ہوش سے دماغی با لکنت
 برده + چہ جوئے ز خود چہ بسپردہ + طرا سے توایہ لایب دماغ آرد + تعلیم بعد دماغ آرد
 خسرو سے بوی خسرو بیکشی ز دماغ + پیش ازین خود دماغ تران کرد + سے با در و سر بار
 در بریر سدا حکیم + چون چراغی کرد دماغ خویش بالابردہ ایم + جلوه کرد اور دیدہ کسور سلیم

نیست مکن که دماغ تو بیا لاند و دماغ بچتن و سوختن کنایه از مرغ و مکتب بسیار کشیدن با خر کاشتن
 سه بسینه هم نفس صد چهار دماغ مسوز به بر سه سوخته هم بقدر دماغ مسوز به چنانچه از کنگو دماغ مسوز
 تر صحبت نیز دماغ سوختن مستفاد میشود فیا حق سه شخص از بر سه خاطر پروانه با بزم به مشب تا صباح
 شمع نشست و دماغ سوخت به درین تقدیر اعتراض بعضی برین شو حضرت شیخ صحیح باشد نه از صحبت
 صدق نشان سوخت و دماغ هم سه با ده پرستان ده نجات که است به شیخ شرازه هر آنکه
 غم سه کشت چشم نیکی داشت به دماغ بیده پخت و خیال طلال است به دماغ نرم کردن حکم زلاک
 سه در آن وقت که مار گرم کردند به دماغ بیدار نرم کردند به حدیسه بیده پروردگشت صاحب
 بجله نیکان مظلوم طالب به دماغ نشردن و سنگا حق در گردن هر که ام جودت نیز سه کل نجر باشد
 و به ام بطل دماغ می کرد به طالب سه از نیز نیم شوه فیض بر تنیت به کوسه بست شعله دماغ
 نشرده اند به دماغ در ویدن دو دماغ گرفتن از چیزی کنایه از هر مرض کردن بید دماغ شده ظهور سه
 سه از آنکه خردگشت که کل گرفته اند به در بوستان دماغ ز سنبل گرفته اند به صاحب سه دماغ گشت
 بر سه نیم زلفت کردست به از بوی سیب ز تخدان دماغ بیده زوم به محمد قلی سلیم سه چشم گشت
 زود و قلیه غریب به فریب خود و ز نفس دماغ میگرد به درویش واکه هر سه سه کبریت سه تو کرده
 بود که به کدو شمیم صبا در چین دماغ گرفت به دماغ تر و دماغ ساز دماغ چاق و صحیح و با لفظ دادن
 ساز بون مستعمل بچین دماغ رسیدن در دریش و لون در ساندن ز غرض شدن و شکفته کردن دماغ
 سه دماغی میرسانم بر سدر راه چمن دانش به سرم گرم است از می بوی کل از دومی آید به تا غیر سه چنان دماغ کباب
 از شراب رساند به که رفته رفته نسب را با آب رساند به طایفه تها نیری سه از بیدمانی خود مجدم بلغ
 سفیم به دماغ تر بر سانیم بید دماغ شدید به واکه هر سه سه ز نیاری دماغی داوم آرایش که درستی به
 دنان تنخ است از حیازه آن شار لیون را به بیا که مایه هر گونه اشکاش تو سه به که بتومی ز رسیدیم
 از شراب دماغ به اثر سه رشوق وصل تو دایم دماغ من ساز است به می برایتی بود که در کرد دارم
 نصیب گشت مرا باز مانده و لب یار به دماغ از می بوی است ساز و گلشن به سیجا اتمخص صاحب سه
 لوده که بی ابرستان از دماغ تر و به نقل عیش یکنان از آب باران بود به در گشت عجب ستان
 نیز سه نزل مخلص به بنای بر سه از گردش چشم دماغ تر به غنی سه عقل اگر سه کن گب کالی از
 ناقصان به کی رسد آخردانگت از شراب نیم رس به بر نینی بعضی محققین دماغ گرم کردن استعمال
 فرموده اند چنانچه درین بیت حاکم سه بزه جام صبا که رویده است به خوش آینه ابر و در عقول
 بجای مصرع اول سه دماغ مرا گرم کن زانکه شده به دماغ شستن پاک کردن دماغ از دماغ پس
 نعت خان عالی سه شسته است ابر چهره کلهای دماغ به کو یک سبوی که بشویم دماغ را به دماغ
 نقاره و با لفظ تو حقن مستعمل خاطر او توجیه سه خروس سحر در مصل طلال به دماغ نواز دماغش

۳
 لی صواب آن است که گشت با نیکو

زبالی و دریا تو یک برندی نشین و در بیدن جبر روی خوابیده و در غمی در روی بیده و در خوابیده نسبت آید
 که فرقی نبرد و در روی که بدست لکیشن غزنی غم خفته ام اما که بچیده گل از حد بقدر موم + چه کله که می خنم
 در باغ عیش + در می کانی سپر او در می گیم + رایج سه در کون نمودار بوس و خرفش + پشت نامفعل که
 تشای را عشق است + و در بافتی بلاک کردن دبزین چسپانیدن و در فارسی بی می کر فریب ربان
 انگشتن مستل بر روی منوی سے زجیل بفریم البشاره + و در ایفان انکم عدد در م + مع الثون
و نیالی و دناله باضم پس چیری و گوش چشم و ابرو و بافتن گزقن مستل صاحب سے نظر قش
 بهرالی و پیرامه ش + هر که چون طاکس و نیالی خود را می گرفت + و نیاله گرد بفتح کاف فارسی
 و در نیاله و در بفتح وال جمله شخصی که پس کسی میگردید همیشه رفتی سے یارب دل کشنا بنگاه کے باد و نیاله
 که در چشم بیاه کسی مباد + فرو است که در نیاله و در انگ نیازم + و بفتح ازین چشم پریشاق نظر مثبت +
 و نیالی مانده معروف صاحب سے و نیالی مانده کانی را بر کس که دست گیرد + در نزل است هر چند و نیالی که در
 است + و در هر دو سے کس نیت که در نیاله و در نیت جو صاحب + شاید بر دو کام و در خود است
 بر رفته و نش سے و نیاله که او سے این دشت نیت + سیرا چشم حلقه دام از بیکار ما + و نیاله دار
 بحسب مراع میان حلقه مستل میشود مثلا چشم و نیاله دار و در کس و نیاله دار چشمی که و نیاله از سر مرده
 باشد دستاره و نیاله دار و در آخر و نیاله دار که ب ذات الله نب سیر و نیاله دار و در نیاله دار
 و نیاله و نیاله دار کلیه از متقی همه و نیاله دار و در آخر و نیاله دار چشم ترا بر کس نیت چر جیاج +
 که در کن این بهانه و نیاله دار + در عیش من جابر و در عتبه می طاق بود + و در شتم تا ز کس و نیاله دار
 در نظر که در بستان من از خا چشم نیت + آه من از سر مرده و نیاله دار چشم نیت + هر چه است از
 دور گردان صاحب بے اعتبار + مستی و نیاله دارش از خا چشم نیت + و نیالی گوشه ای و سکه و مین
 گسناج + که چون ستاره و نیاله دار خیز است + چشمه در و نیالی دار و در آخر و نیاله دار + چون
 بر آرد خط ز خالی رویه یارانه نیت کن + نیتی سے ما چون که در نیاله دار است + چراغ و در نیاله
 دار است + طغرا سے کند صدمت نمره را بقرار + ترکیب گوش چشم و نیاله دار + و نیاله دار نشین
 انجم و در شتن و این در محل نفرین مستل مخلص کاشی سے باش از سر مرده و نیاله دار چشم او زمین + که در
 آه یاران عیب و نیاله دار + و نیاله انگ شده و در عتبه کشیدن دم کنان بر صید می سے بیلیل
 می کشد و نیاله انگ مرا + بوسه کل تعلیم نمکین مید + رنگ مرا + دتبه باضم و در من می کشی سے
 محو دیدار و نیت گردید + و بجز غلامی سرین دید + میرنجات سے شیخ مرطبی نادیه کشته دارو +
 که بقد نیت که انداز در کشته دارو + نیت خان عا سے دستک زن و نزل خوان بانگ نیانی
 در قص و نیت کردی بسیار خنود مهل + و نیت فرشت سینی سے دبر و نیت فرشت که زبان می جبه + و بجا
 از همه غرابان جهان می جبه + و نیت داون و نیت نهان کنایه از فریب و لوق و سحر کردن در شون

خواندن بر سینه کاستن و که خون کسی در بند کز جا دو گران چون خوانند کسی را هلاک کنند نام او سوزن
بسیار بر تبه خلافت و افسون خوانند و در زیر آن نقش کشند و قوی که تا نفس که خفته شود شخص مذکور تر از
و نزدیک شده پاک گرد و شرف سے شب و تاب فروغ نماز نماز شمع را کرده است و بگردد از ۴۰
خاقانے سے اجماع دینہ نما و از بره جرح و هنوز ۴ بچو آبرو مشغول جزایم سے ۴ شب را از گو سقده نه دینہ
آفتاب ۴ تا که پیشش نقش یکا فابرا کنند ۴ دندان پیش دندان ۴ تیز دندان ۴ نوش دندان ۴ تیاره
دندان ۴ سنگ دندان ۴ معرفت دندان ۴ کفشی است در دندان گو یا شندی مغز است در جلشن است خوبا
پود الفرج رونه سے لیخل پیل یکد نش کن کن ۴ نم چون پیل یکد نش برابر است ۴ و چوبه که در وقت
دوقتن جو لنگان از مردانہ اوتار میکش چشم کاشی سے ندر و تخ کار پیوند من ۴ نکتہ است دندانہ
دندان ۴ دینی وان دیوس با تو کاشی سے چند دندان بگر غوطه سیم بخت کجاست ۴ که بکرم ز لب لعل
کو دندانے چند ۴ خسروی سے ز لعل یا دندانے گرفتہ ۴ جاتی یا تم چاے گرفتہ ۴ و طبع توقع و خواہش
نزاری قبتانی سے بیان دورشته کور میان حقل لعل ۴ چکویت که در ایت چہ دذانت ۴ بابا قحانے
سے دوران مجلسین بجز سے هر کسے دندان فرورده ۴ امید یاران لبهای شکر خند خواهد بود ۴ در فرخ و صاف
مجاز است دسی مالیده کفر از صفات نبات و حب ستاره پر دین تگرگ قطره شبنم قطره شیر کو هر
کسیچ نقل سمار از تشبیهات اوست یعنی سے در راه سخن را پسکندان ۴ سمار پاسک لب ز دندان ۴
فایضای ابری سے یکد کی سعادت شود زبان در کام ۴ کثاوه کرکننے تعظای دندان را ۴ سلیم سے
دین چون زاهدان پاکد امان ۴ کسسته رشته شمع دندان ۴ پود پهای جامی سے کرت که بری ز درج و لغت
کم ۴ در حسن کشت شمع تکیت کم ۴ صداه ز اطراف رحمت می تا به ۴ کوبش ستاره ز پرویت کم ۴
آصغ سے دندان تست قطره شیر و لب شکر ۴ درکا هاست شیر و شکر آن که نه ۴ ثابت سے
نیود با حبت نبات از بن دندان ۴ هرگاه شکر خند تو کنیا و دکان را ۴ نیت بر پشت لب او حلقین
کز صفا ۴ عکس دندان سسی مالیده گردیده استکار ۴ خواجه نظامی سے تراله از نرگس فرو بارید کل ناآب او
وز تگرگ روح بزرگمالش غاب داد ۴ دندان پیل علاج و ستون فرخ ز تشبیهات اوست خود می تولیف
پیل سے جناک اگر کنده دندان فرو ۴ با می و هر کار کومان فرو ۴ ستونهای دندان نمایان جان ۴
که درهای با هم فلک نروبان ۴ دندان کوساله نوعی ز تیر که بیکان آن از استخوان سازند شبیه دندان
کوساله بر خسرو سے ۴ و چون دندان کوساله بیکان تیر ۴ شیر را میکرد دندان کوساله شکار ۴
دندان حوت کنایه از باران ریزه و اشک چشم که انی البرمان دندان های دندان کبیر پیکر صورت
دیزدانی که از شیرهای شانه دست کارد و خنجر و غیران سازند مرزا ظاهر وجه در تولیف شانه ساز
سے اسیری که شیرینی یارویه ۴ یک کشت از شبیه و جلشن شبیه ۴ مگر دید چون شانه علاج پیر ۴
و دانش بود ز دندان شیر ۴ محمد اسحق شوکت سے لازم افتاد است نرمی و در شبها بسم ۴ باشد

باشند از دندان بی کشته شمشیر موج + دندان خرد کنایه از آهن و کون خرد کنیز که تندی میزند حسوسه خرد کنیز
 حوک دندان به مهر همه دندان خرد خرد + دندان خرد دندان آسیا مهر با خندان صاحب دهنه خوارزم
 شاهی گوید مجموع دندان آدمی سی عدد است چهار دندان پیش بای عارضی که آنرا تبارزی تا با گویند
 دوازده پس آن چهار دندان ریاحیات دوازده پس آن چهار دندان پیش بخون که آنرا تبارزی تا با صاحب بافت
 و خون و یاد بی موهده گویند دوازده پس آن شانزده دندان آسیا دوازده تبارزی تا با صاحب دهنه خوارزم
 گویند دوازده پس آن چهار دندان خرد و این یعنی را باشد و بعضی را با شاد در بند سکه قفل و تو بند خوارزم
 سیب حسن خالص سه مکر و شست بر دم مگر نمیدانند + که در دندان خرد دندان آسیای است + خسرو
 سه زعدت کرک رازا که دندان خرد است + که بر بستن از خون خرد و چون کم آرد آن +
 دندان موج کنایه از آن است که بر کوزه نشانه آنور سے سے حدت دندان موج زهره شون
 درید به حدت سیب زمارک منفر شکست + دندان موسیقار چیریت که شکل دندان ساخته
 در موسیقار تمیز کنند و بیشتر رنگ آن زرد باشد از جهت خوشنمای طوری که بدو بر نی تو قانون نهند
 پروردگار + نشد سفید چون دندان زرد موسیقار + دندان کوه کنایه از اصل حیاقوت شاعر گوید سه
 کند شد دندان کوه از خم بان + خنده زرد دریا بر لبش آسمان + یعنی بر لب آفتاب دندان
 جناب خیر المده تحقیق در شرح این بیت سه شب آن به که پوشیده دندان بود + همان خطیر موه که خوارزم
 بود + میفرمانند که از دندان شب تار با داده نمیخوان کرد و ظهور کوکب و خنجر نه دست
 قوت داشتند و رنگ شب است بلکه بر او از آن سپیده صبح است که موجب انعام شب می شود
 دندان صبح مثل صاحب سه عقدای مشکل خود را سحر عرض کن + تا که دید است نوین از
 شفق دندان صبح + سلمان سه دندان صبح گز باید خنده زرد + دندان پیش یک یک از یک کام
 بر کند + دندان تا سفت و دندان حسرت نبوی شیخ شیراز سه کیفیت حاتم بر نشان پوست
 دندان حسرت بیکند دست + دندان طبع با لفظ زدن و بر کندن مستقل کمال خنجر سه گزینک
 ستم عشق تو دندان شکند + دل زبها که تو دندان طبع بر کند + از منی سه دندان طبع بر لب
 ایله زده بخون + هر گوشه او خالی بود است نشانه + دندان پیش آنچه وقت استماع سخن
 دل از عروس بروس دهنه چنانچه روزا وقت درین روز که او با دو دهنه درین احوال زبان به تحقیق
 پوسته اشرف سه چو از لب عقد و در یاد راز سه + دندان پیش اول دل ستان سه +
 دندان خرد آنچه بعد طعام خوراندن بفقرا و نه دندان سپید کردن خنجرین در تبسم کردن در دیدن
 از اظهار عجز کردن و تواضع و فروتنی کردن و دندان در زبان سپید کردن یا به دماغ شمشیر سه
 سه که در طبقات عشرت کرده هر کس سپید + تا بگذرد تحت بر او دندان سپید + خوارزم
 نغابی سه سیاهان بر آن کار دندان سپید + ز خنده لب در میان تا آمد + دندان سپید کنایه از

شکفته دندان بر سر دسه کر بر سر زهره کردن گفته دندان سپید + بر شرف جای هست گوید که بر زنی
 گفته + دندان سیله کردن دندان سی مال کردن قبول سے برے نام ناست دیگر نیت منظوری +
 سید در شہد اگر اجاب بسیار دندان را + دندان کنان بقم کات تاز سے کنایہ از سماجت خاقان
 سے اور سرگران با کردانی من در پیش بر سر زمان + دہا بعد ان دندان کنان در من بہ دندان دینہ دانہ +
 شاید ان آب دندان آمدہ در کھار آب + غنہ در از خواب خوش دندان کنان اکتختہ + مائیر سے معرہ
 گہر خواست ز تبار دندان کنان + دندان کردن کنایہ از ہر نفس کردن در وہ تافن دور بخ داشتن
 + معنی تھ نمودن کسرا ج الدین سکزی سے از لب دندان او گر بسے سار تم طبع + لب جو کتھایم کہ با من
 او چہ دندان میکند + دندانے کردن شہر مندہ کردن صاحب سے صبح از شرم شکر خندہ تو دندانہ کرد +
 خچہ کل بکھارین لب دندان خندو + دندان دراز کردن کنایہ فرحیں کر سیدین دور طبع انداختن
 شیخ نقل سے سے شکر پارہ بانوک دندان بنام + شکر خوارہ را کرد دندان دراز + دندان بر چہر
 کردن و بند کردن و دندان بودن در سخ کردن بجزی کنایہ از طبع وقوع خواہش ان داشتن حسن بیک
 ریش سے از عشق بنا گوش تو در حلقہ گوشت + دندان طبع کو کہر بند شکستیم + ہا طعم ہر سے
 کن جو کج بخون شراب دندان سرخ + کہ میشود رخ دین زد و چشم بمان سرخ + بر خرد سے کرت
 دندان ہسم بند و پیر شیر + بال مردان دندان کن تیز و صیغۃ الدین ہفتگی سے اکتختہ خانم سلیمان
 بر محل تو تیز کردہ دندان + حکیم شراب سے بدان دور شدہ لولویان حقیقہ لب + حکومت کہ در لب
 چہ دندانست + دندان خای سنگ گزندہ مہر سے ناما از فضل البین خاقانے سے چون کنار شمع
 بیٹے ساق من دندان وار + ساق من خاید گوئے بخت دندان خای من + بر خیر سے جو سگ کو چہ
 دندان خای ہشد + بر وزن شک تا بر ہے باتہ + مائیر سے کھو سے خون چنیدین خاندان در کردن
 کلک منت چہر کے دندان خای چشم دندان خاسے من + دندان زہر خاییدن کنایہ از کفن
 سونخے کہ ناخنی از نہایت عداوت دشمنی بود شیخ شیراز سے بنامیدش از کینہ دندان زہر + کردن
 پر در است این فرمایہ دہر + دندان افکندن دندان شکن صورت و برین قیاس دندان شکن
 مرزا صاحب سے کہ کرد و طرہ شکن ولی دندان شکن + میتوان خون خود از لہاسے او آسان گرفت +
 کمال بخت سے کہ بسک ستم عشق تو دندان شکن + دل ز لہای تو دندان طع بر کند + بر زنی سے جو شیخ
 او شکنہ شیر شہزادہ را بکمال + چو تیر او کند پیل مست را دوران + دندان بکام شکن دندان
 ازین بر کندن کنایہ از نہایت ذلیل و رسوا کردن و شکوہ و زبون گردانیدن ظہیر الدین فارہی سے
 سے کہ ام حادثہ دندان نمود با تو ہر + کہ صورت تو زین بر کندہ دانش + کمال اسمیل سے تارکان
 دندان بکام در شکنم + بکاه عجبہ کہ با سپہر بیزم + دندان بکام خوردن دندان بکار کے خوردن
 و قدام نمودن بجد در کاری شیخ شیراز سے کشیدم کہ دستہ کہ از اوہ + نظر داشت بر باد شاہ زوہ

بر باد شازاد و به پیرفت و پخت سودای خام و خیاشن خود برده دندان بکام و کمال آریل شکست
بکا زخم چو دندان فرود و تا پشت کادو باهی آسان فرود و دندان زو کنا بدنه طبع که پوشده نظیر سے
سه دندان زو پزار نگاه کنند بود و سلسلش که با ده بان رنگت بود و دندان زنی بپاری و صورت
کردن حکیم سوزنی سے کہے کہ با تو دندان زسنے بردن آید و بود زمانه مراد حریعت دندان کن به خاطر
در جو سے بجا ط سوداگر از سوزنیت و چرخید و دانش دندان زنیست به سوزنی نام شاعری مرودت است
و دندان دندان زون جسرت و فسوس خوردن طالب سنے سے تا بکام غیر و دم محل آید و چون گوشتان
دندان نیز نم و بخت قلبی بیک والی تخلص سے تاکه این جیوا مشب بکام دل رسید از کواکب آسمان
دندان دندان نیزند و آقا حسین ولد مولانا جمال الدین خوانساری سے سواک چه سودا زاه پاک روان
صدر ریشہ فرود برده طبع و بردل در جان و از ذکر زبانی تو بر دم تسبیح و دندان از غصه نیزند بر دندان و خوب
آ صفت سے دندان طبع بر لب سیله زده جنون و بر گوش از و خالی کوه سے است نشان و دندان
زودن کنایه از کزیدن و خشک کردن پسین در دندان زسنے گذشت صاحب سے آسمان بیکار پاشه
آن ولی چون سنگ و بیخه فرود مستقی است از دندان زون و میرزوی سے ای بسا ختم که پشیر نیزند
دندان خدمت از غیر دست زین دندان کرد و استاد فرقی سے که تو سے شاه مراد دین شیر کنگه
امراکاه طباچه زنده که دندان و در بلاگز تو نیز از شوم نیز ام و از حد سے که فرستاد با محمد فرقان و
بعضی یعنی خوردن هم نشسته اند دندان هم خوردن طاقی است که از مره که شدید هم سه دو دندان با هم
خورد و آن را دک که دندان هم گویند میرزا محمد اکبر دولت آبادی سے نمی حبت از دل آتش شزاره و هم
بخورد و دندان ستاره و دندان در سینه فرود بر دن کنایه از گزیدن و کنگه از میر خسرو سے زهر کنه کلاه برده
زود پیش تو دریا و گهر و سینه دریا فرود برده است دندان و در شکم بودن میر خسرو سے سودا
که از و بود در شکم دندان و همه ز خون جگر رنگ چون نثار گرفت و دندان تو بر کے داشتن حدود
ا پاک از بودن حسن یک ریغ سے بدن از گریه ارباب سوس خاطر شد و که برین طایفه دندان تر کے
درد عشق و دندان بر چتری و داشتن در سردی کنایه از نیش و آشن و کینه در زیدن میر مز سے
در نسیب بجران سین بر قد نغین او و بر خوش نمودن مشهور دندان و آشنم و از روی سے در و از غصه
آسمان دندان و هر که نفس هست پوست و در بران کنایه از چشم بهشت و توقع کردن در کار کے
بسیار بجد شدن و اقدام نمودن دندان در کار کے داشتن و در کار کے فرود بر دن منک کمال آریل
سه شکست بکا زخم چو دندان فرود و تا پشت کادو باهی آسان فرود و بر حسد و سه اگر گویم
که دارم بابت کار کے بختی لب و جریا بی چنین در کار بودن دندان فرود بر دن و پیش ازین که خنچ دندان
درشت در کار کے و زکره اینک بهت هم دندان کرد باز و دندان گیر بسبب سنگ بر جو که دم
دندان بگذر خسرو سے هر که جو بے بسک دندان گیر و تر زده در و در بود و دندان در کین مرودت

دندان گرفتن از کسی متولد صاحب سے از ان دندان زیر یک کیش افک میگرد و کار فطرت نیدازی به پیری
 لب گردن را به نیز گناید از پوست گرفتن با تر کاشته سے چند دندان بیکر غوطه بهم بخت کجاست و که کبریم
 ز لب لعل تو در نسته چنه ^{خوشتر} احوال او در پیشتر در ترجمه هلس انقائیس نوشته سے ز لعل یار
 و نه نه گرفتن + حیاتی یا تم جانے گرفتن + در این احمد رازی صاحب بفت اقلیم بین بیت را در اشعار
 قیسری میثا پوری آورده دندان پریر دندان پریش دندان پریر دندان پریش دندان پریش دندان پریر
 دندان اولیش دندان فریزه دندان فریش دندان کاد بکاف تازی خلال در آن چوبے پشه که میمان
 دندانبار ابدان پاک نسنده در هندوستان از ارسیم در سازند و با لفظ کردن مستعمل دندان برول فشرودن
 و بر جگه فشرودن و بر جگه آشنیدن و بر جگه آشنیدن و بر جگه آشنیدن و بر جگه آشنیدن و بر جگه آشنیدن
 و مستعمل آن بودن فاسم شهبی سے آسوده بر که ترک حرم و حلال کرد + دندان فشرودن در آن را خلال کرد +
 صاحب سے دندان بلی چگونہ شمارم که میشود و لب باز کردنت پر پروانه بوسه را + بوی خون کے آید
 امروز از لب میگردن یار + تا بیا داد که دندان بر جگه فشروده است + درید نام در نمودن بر از خون دل خوردن
 کلین در ایم ز نقش خویش دندان بر جگه دارد + لب که در مقدمین شک نیست است حکم + بسته آن گذارم
 بیکر دندان را + بلو تراب قوت سے نے بین علی کلین در غمت لغزده است + کل + ششم بے تو دندان
 بر جگه فشروده است + دندان بر اورون طفل و دندان برودن که ن بے شوکت سے چون مسیح آمد و پس
 غول کل خندان برودن + کرد طفل برستان از استرن دندان برودن + شیخ شیراز سے یکی طفل دندان بر از غول
 پر اسر نفکرت فرود برودن + و بعد در تعریف تانہ تراش سے ز دندان بود تانہ تراش و شیخ به جو
 طفلی که دندان بار و برنج + دندان برودن آمدن لازم نہ وجود سے ز دندان نیست غیر از لب گردن
 مطلبی دیگر + از ان در طفل را دندان پیش اول برودن آید + صاحب سے ز مشرق میشود بر او هر تسه
 در وقت خود طالع + رسد چون ز دست نان طفل را دندان برودن آید + دندان کشیدن دندان گرفتن
 بر کنه دندان دور کردن از اطفال کاشته سے زمانه پیر دندان کشد تکام صفت + اگر نه مادر نیست
 هفت زاز به گرسے + صاحب سے مشد که از ملاکت من زبان خصم + دندان مادر اب نه می توان کشید
 سیم سے سوراگردن کان پشه زرد میگویم + در دندان هر که نواته کشد دندان کشد + تا بر سے هر گونه
 بنده به ز غمزدن کشیدن + دندان کشیدن دست سورا کشیدن + سیغی سے در دندان کم نسا زو عشق جانان
 مرا + عاشقم کرے کشد از بیخ دندان مرا + بیخ اثر سے اگر جاز اقا و دندان شود گفتار کست +
 چون تو دندان طح کیری سخن کرد درست + در نما بعد القادر بیدلی بنی دندان بر اورون طفل پشه در این
 عمل قابل است سے دوری از انش است استخوانه نهایی و هر به طفل سے برودن شیر اندم که دندان میکند +
 دندان ز جگر سے بر کنه بیخ کاف تازی امیر برین می کاشی سے چون کم از اول خوین دندان + که
 پیا قوت لبش بر یک است + دندان فاسیما نیایان و شکار چون بخوردن ان کا وضه و دندان نما

دندان نمانا شیر سے معدن سخن نخبه دندان نابوسند + خاک کے بوق شہرت و دندان بریز + و گنایہ از خشکین
 و غضباک کسی کہ انہار بخورد و تنے کند تیز و شسته اند و بر بنفاس دندان نمودن گنایہ از تہید و توفیق نمودن
 و بخورد و تنے کردن عاظر سے گریہ بجالی حیح درین چشم منظرہ + دندان فاشود ز پنے بجز ککڑہ + صاحب
 بنے دوم سے دندان نمودن است در زرق را گنید + پستان خشک و ای قسمت کز یہ نیت + سنائی نئی اول
 سے چون نمودار پشیمان دندان + تکلف بر عدو جهان چوران + کمال ارجل سے چو دندان نماید سر
 کلک او + سفہارت بگوید زبان سمان + و شکستہ شدن و خندہ زون میر جیدی سے صدف زانہ لب
 خود نخبہ نکشاید + کسش تو شیخ کننے از نمودن دندان + خاقانے سے خابش کرام سبہ پودا + چو صبح
 شکر خندہ دندان نماید + نظامی سے صبا کرد از جبین جان زودہ + ستارہ صبح را دندان نمودہ +
 دندان از دود نمودن گنایہ از خوشین را دشمن و ماند قرار داد مستحبر فاش شدن و بر حریفت بد گمان کشند
 ندر حق نزدیک و اقرار نمودن دندان بر سنگ آمدن شکریزہ دمانت آں بر دندان در آمدن در انشای
 طعام خوردن تاثیر سے نایر سفید دل شوق تو ناخدا شد + دندان از فکر اد بر سنگ ناخدا + دندان
 نہادن گنایہ از قبول کردن در غیبت نمودن و طبع لبتن در چیزی و دندان تہادین بر خلاف آن کز اسنے
 ابرمان و دندان بفارسی نہادن دماندن و کد اسحق و دندان بفارسی کہ اسحق روزہ بفارسی فہیدن
 حرفت و قبول کردن در اصل این از صاحب زبان بختن پرستہ کہ مصلحتی کہ از بر تحصیل در ولایت میر ستند
 برے سنتاق مطلقا فارسی نیکو نیدہ بفعل کے کہ سخن نغہ یا آنکہ قبول نیکند میگویند دندان بفارسی
 نیکند از دعوام دندہ بفارسی نیکند اردو گنید اخذش فارسی نغہیدن ترک است کہ آنا خیر از زبان ترکے
 نماند اشرف سے خرائی کشیدہ ام رکن کا بزمہ + دندان بفارسی گزاری چو خایہ + سیفے
 بی بی سے معنی مبر حال دل مایک میداند + سے از دبری بفارسی دندان نے ماتہ و خون من قسم یعنی نہ
 آن نغون شکیں دل + شمس جان میدم نہ دکنایت کاشل ستانہ + دندان بفارسی نغہ غیر پیش ما +
 تا برے حافظ شیر از کردہ ایم صاحب سے نیست ممکن ترک من بفارسی دندان نہد + کز حقہ پارسی لازم
 جهانز پر شکر + دندان بر حرف خود کد اسحق و بر سر حرف خود قائم بودن اسمیل ابا سے
 چون قلم مردم اسرار جهان میکہ سے مایکند از بی بر حرف اگر دندان را + کی خورجہ یا پادہ لب راہ دہ + کز کن
 دمان ز پریش کوز جہد + چون بر حرف بر کردار دندان + دندان باید کہ بر حرف نہہ + و از اول زبان
 بختن پرستہ کہ ظالی دندان بر حرف خود کد اسحق یعنی نغہ است کہ نغی بگوید نغہ فاش شدن ماند تمام
 نغہ عبد اللہ وحدت نمی سے از حرف زون طفل چو می بند و طرف + رسم است کہ سازد کبر دندان
 حرفت + یک حرف ازین نغہ بگویم یعنی + دندان باید کہ اسحق بر حرف + و از حرف خود بر کشتن
 و نغوت توارہ او بمل آردون ایضا تاثیر سے کشتہ کز رویا ہی نگر بیان چرا + میکند از سے چون قلم
 بر حرف خود دندان چرا + دندان بخون در بدن + دندان خوین شدن دندان بر دندان سمان

کتایه از تحمل ناملایم کردن شیخ شیراز که نبه که برودن آن در برودن ز حلقوم بیدار کردن خوردن
 صاحب سے ازان پر پیوہ فرودس پاپ دیدہ زادہ ہرگز ان کسب وقت خون نگریدہ است و ذائقہ
 چون صفت پرکس کہ دندان بر سردن ان نمہ کہ ہر شہوار جای حرفش آید بر زبان کہ محوطہ ہر گاہ
 نقاشی تخلص سے دانے کہ صیبت یخیز زخم زبان طبع کہ دندان زرد بر سردن ان بہادن است کہ سبز
 کجاشی سے دل کہ یاد استمان نابودہ راجان نہاد کہ و صفتش آید کہ دندان بر سردن ان نہاد کہ دندان
 بدندان نشستن دندان بدندان کیلید شدن کنیہ از بستہ شدن دندان کہ ہم چاکہ زور بسیار توان
 کشادہ تقسیم کما صرح ہر پیشی منہ آن میباشد و در تعریف حلاق سے اثر کلین سے
 از صرح وید کہ دندان اوشہ بدندان کیلید بہ سلیم سے از بفسر وہام ہیم از جور روزگار کہ دندان
 من چرخیدہ بدندان نشستہ است کہ دندان چیز کے کہ مشابہ بدندان پشد چون دندان تیغ و دندان کیلید
 و دندان سین و با لفظ ریختن و قنادن در کن متعلی لقا کما مسم شہیدی سے نامہ چون مصطبہ کتایہ
 وصل کہ آہ عاشق نہ کیلید است کہ دندان کند کہ میر خسرو سے کہ چہ کہ دندان فادش بہ تیغ کہ ہم
 سرب خواہ بر دیدہ ریخ کہ زرا بیدل سے شد نفس از کما ریحہ کچھ دل وانش کہ این کیلید از
 بچ تاب قفل ما دندان ریخت کہ ذکاب بافتح آواز قلندر ان دہوی کہ ایشان کتایہ ہر گاہ
 سے در خون عاشقی دیوانہ را دکنی میں است کہ خاطر شویوہ غوغا بر شاہ پیش ازین کہ زہلی سے
 در خون دیوانہ را دکنی میں است کہ خانہ پر شیشہ رنگے میں است کہ دور مصطلحات اشرا صد کے
 کہ زہر ہیم خوردن ننگ و شالی آن چہ آید جو بکے کہ ان شلوک بکونہ در بجان پشد کہ چون کیش
 شلوک ہر سرد کیش بلند شود و تر دنگ و بادنگ نیز گویند و صاحبش را دکنی دیرین تقدیر دنگ
 بہ نیمی ہی از بود و طو اور ضیافت معوی سے علامت بنا بد لب نانی بر خویش کہ آہ بے خوردن نیز چشم
 تر خویش کہ گردیدہ چو پیکر ذکاب خالی ز برنج کہ از خصہ چر دنگ بزین زو ستر خویش کہ و نشانہ نقطہ
 پر کار زلالی سے تو ہی مانند دنگ من چو پر کار کہ بگردت بے سرو بے پا کے کہ دم کہ دنگ و دمال
 کتایہ از اسباب تحمل دشان و شوکت ظہور سے سے وہ انعام شاہ ہم دارم کہ ہستم از شرح خانہ فارغ
 بال کہ میرسد کیو دگری وگری کہ چند و ساک واکٹ دنگ و دوال کہ قبول سے بعد مردن مطراق
 شیخ از زمین میشود کہ طبل ہلت پر او دنگ و دوال کے ہمنیت کہ دنیا باضم ایجان و بوج
 دبی حاصل دمن دنی تجسس پر حشت فائے از صفات اوست و نیہ دار ازین بیت اسیری لا ابھی
 یعنی دنیا داری مستفاد میشود این حبت و جوی منصب و سباب حصر جاہ کہ این کار داری داری
 و نیہ وار سبج کہ دنیا و دست د دنیا خرد د دنیا پرست د دنیا دار ہر کرام معروف درونیش دالہ ہر
 سے ز دنیا داری خدایان نفورم کہ چہ فرق آرزائید تازیانی کہ بازار حبت دنیا پرستان دارم کہ بیاد
 ان ستر زمین از خانی کہ سدای سے گفت چشم تنگ نیادار کہ باقی عت پر کند یا خاک گور کہ مع

مع الحوا و دو ... بنا با نفع تفریحی است یعنی مجال طاعت یا به آرزویش برنماید تا شیر سه چنین که خصم
 با در مقام کجیادیت به یقین که چون شرطش درونی باید به اثر سه ای می دو نیاید با این کردن که آنه گوش
 تمام شکرانسه میکند بر سه سرفشاری و دو طلب کردن از جمله جرات و جهد کاری خطیر کردن از عالم
 پرده برداشتن که در هندوستان رسم است تا نیر سه دو طلب کرده مشکلم که باین کور سه به معنی بسته
 لکھیم که بان دو بر سه و دو طلب که در غزال حقن آرزو حشمت خویش به که بان نکس جا و در پرساند خود را
 نه با نفع تو زمین حروفی باید به اگر شهاب شود نور دومی باید به دو اسپه ششافتن و شافتن و شدن
 سرعت عبارت از آنست که هر سوار دو دو اسپه همراه بگیرد تا بر یکی سوار شود و دیگری خانه همراه باشد
 و چون اسپه سواری مانده که در بران دوم سوار شود و چون این نیز مانده که در با در بران اول سوار شود و نظای
 سه بر پر خافض ز کنی شتابان شوند و دو اسپه بر سه بیابان شوند و صاحب چهار قافله
 عمر چون نمایان نیست و دو اسپه از سه لیل و چهار دوریاب و دو باره مگر چون جیات و دوباره
 و عمر دوباره صاحب سه از دایع تازه که جگر پاره پاره یافت و در آفتاب صبح جیات دوباره یافت
 از بسته دور روزه به تنگ اند عارفان و تو ساده لوح طالب بر سه دوباره و اگر بر سه تو با بر سه کف
 کنم به چو صبح زنگه خویش دوباره کنم و دو بالا دو برابر با لفظ رختن و شدن و کون و کشیدن
 مستعمل با تو گاشی سه کیطون جام شراب کیطون سه که کار به طرف با کیفیت دو بالا بر شتاب
 پیش ازین به بر سه از پی تسمیر دم باد شیشه به ششترکان سه می شوخ و بالا کنی و طالب است
 سه بر بیل از فراق کل گشتان چه رخت به برین ریح و دست دو بالای آن بود و صاحب سه
 آرزو که کهن سالی دو بالا میشود و فعل حرص بر آرزو که تا در آتش است و ز پیری حوص و یا نفس
 مطامع را در بالا شد به که در اگاسه در یوزه از کوری می جاشد و ز می فرغ لب لیل او دو بالا نشد
 سه و آتش را نشان در گشت و تنگ اطفال به بر سه که ما فرود و خنده کبک ز کبک دو بالا
 گردد به میکند آرزو دو بالا به ازین برقریان و دست اگر بر درش بر در آن سرد قامت میکند به کمی
 شیرازی سه هر کس ندیده سسر در ادکنار جوی به در بیان عمر عیش و بالا کرده است و اشرف
 سه جلوه نازش رسد و او بید او را که کوه تکلیش دو بالا کرد فریاد مرا به فتنی نماند که بید او در بیایست
 تقلم و فریاد است که اکثر او مستعمل می شود و او بید او گویند و اینجا به چند صورت دار بید او
 پید است اما او یعنی نه که نیست و این آرزو حراتی شاعر سه بود بلا جامی بخود سه میکند کوش دو بالا
 فشار تیا بے ام و از بیل زده سغراب قانون مرا و دو بد و در محقات مقابله از دو کس بوسه
 که نمک نشه در آن نباشد سیف سه که تمار بانه چور و بر و باشم و خیر این را و در هم که دو بد و باشم
 دو بجز زدن شکر گشتن نبوی که به و چر توانی توانه این جیات است هر طایفه نصیر ابا سه در احوال
 غایبری جرباد قانی ز شسته که در از می برود درستی دو بجز زده و دو بر می کجوتری که در یک برج

در آن کوه و دیوار نیز گویند سنو کاشی سے جانی نیروم زور و بام این حرم ۴ نے زان کو تران و در کت و بار ام ۴
 یعنی کاشی سے در تعریف و در تھانہ سے کشد سوی خود بر ج ازیں نزل ۴ و در بر ہی شدہ چون کبوتر و لم ۴ و شخص
 ہرزہ گرد و این جانہ است اشرف سے حسن خادم مہدی و کبری ۴ شدہ چشم تماشائی و در بر ہی ۴ و حید
 سے دل از قہم ان بہت و در بر ہی ۴ سورخ بود چہ ان کبری ۴ و اصطلاح لوطیان شخص علام بار و وزن باہ و دستان
 در حفظ خبر می گنشت و در بہترین ان در شخص کہ بعایت و غازی میان در کس نزع آنہ از نہ اثر سے کشیوہ
 صلح و معاکار و در بہم زن نسبت ۴ پو مقرر نہ ساید سخن چن اصلاح ۴ و دوتا مرادف و وبالاد و عمدہ
 و نخی و تو و در تہ و دواتہ شد علی خراسانی سے اگر چہ دشت ازیں پیش ذوق یکتائی ۴ ز آسمان تہ مکنون
 بے دواتہ نہ است ۴ بنای قانیہ نخل بسیار دتباہ است خواہہ حال الہی کسان سے پر کشش و رشید
 می لزیہ چشم برابر ۴ بر درت گردن ہمیکر دید باقد و دتباہ ۴ سالک فروینی سے سالک صلیب تکبہ
 سیات باست ۴ و قد سے کہ در نماز دورہ میکنیم ما ۴ مولانا بنای سے از ان دم صبیح را قامت و دو توشہ
 کہ آہن گریان گیر اوشہ ۴ بطوری سے بعد نہ بدول شود مبتدا ۴ شود و شستہ حسن بہر جا و دتا ۴ و نخی
 خواندن برود گفتن و تیغ می یازد یعنی با طرفین سازش دارد و تیغ با زری رسم است پایمان کا شیخ
 کہ بہر دست تیغ را گرفتہ میگردد متذہبانیہ پشہ بازی کہ در و کں گنستہ تا نیر سے زان بہر دوزین بہر فرار سے
 تا صبح کند و تیغ باز سے ۴ و در نقیاس و تیغ باز بہر سے کہ بہر دست تیغ زند طالب سطل سے
 کردہ ہادک مقرر اضمہا پرش ۴ کہ بار و شاہر پیکان چو ذوالفقار اقا ۴ بسینہ صفت احد کہ قبل مور تہ
 و تیغ باز چو زک زبان مار اقا ۴ و در مجازہ کار کردن عموماً و شہد بازی و امر پرستے خصوصاً دین
 از بعضی نفات بہ تحقیق پرستہ در نحم و تیغ باز استوارہ است و ہایت تازہ صاحب سے ای صبح آہ سرو
 تازہ استوار کیت ۴ ز نحم و تیغ باز تو از ذوالفقار کیت ۴ دو سہ عمریانی چند در محبت چند کہ شت
 و دہان و دو دنیا و در عالم دوسرا می و دو کئی عبارت از نیمان و در نیمان کہ عالم آخرت ہا پرست
 در دعایہ سے در دو گیتے از شمار و از خواب استہ ۴ در ج اعمال تو در دست کرام و لکاتبین ۴
 کلیم سے دست برسم نیز نحم از حضرت دامان باو ۴ نکہ پشت یا بسامان و دو بنا نیز نحم ۴ مخلص کاشے
 سے انکہ از خلق تواند بے جا گیرد ۴ ظلم ہشہ کہ دل از ارد و دنیا گیرد ۴ و دو چار مقابلہ دیار و
 حافظ کردن و شدن در اعدان ستمی خاص سے مر کہے کہ دو چار تو کرد درہ عشق ۴ خدا کند کہ ترا رسم
 بہن دو چار کند ۴ ملاحظہ سے قدح چون نکرد و شہرت دو چار ۴ کہ صد بو سدیگر در محل یار ۴ فغانے
 سے چنان مستم کہ شمع از شخص و شخص از سایہ نشناخت ۴ اگر تا کہ دو چار نغمے در گنت تماہبت چشم
 چار شدن شد چنانچہ در محبت چار برابر کہ شت دو چار زدن و دو شش نشستن عبارت از نقش دو چار
 زدن و نقش دو شش نشستن دانہ ہر سے سے دو شش باہن رسائی نشست غافقی را ۴ تو و ظن کہ گفتن من
 ذوق جانہ پارے نہ خواہد شیراز سے مضر ہوای تو حافظ کون چہ رخت ۴ در ششہ رخت و شتر

دلش افتاد و زود و چار و دو دست زون خوشحالی کردن در عالم بر جسم زون و ایزده عالم بر جسم زون
 همین صاحب سے زان سفینا تو بر ہم زوم در عالم را + باین نشا ط در کت دیگر سے جسم زون است +
 رسید سے جان کز سنگ درین آتش سوزان شود پیدا + زنی که بر در عالم بر جسم جهان شود
 پیدا + در نما شدن نیز شدن هم از آنکه حوت باشد چنانکه کذشت با جزئی دیگر شایسته
 زام ترا سلوک بحق رهنانش + خود اریت ز رفتن مسجد در تاشد + در کمانه اعدا و نیرود و کمانه
 خزون تیر و در کمانه شدن تیر و در کمانه شدن تیر و در کمانه کشیدن تیر و در کمانه کشیدن تیر و در کمانه کشیدن تیر
 تیر ساک تیرینے سے تازان فرہ ا تیر منبہی تیشانه + هاقده همه جا تیر نکاست و در کمانه + مسجد
 حکیم سے ز شونے ابروان فغان + تیر نفس و در کمانه خورد بر جان + در خاتون در که صاحب
 در خاتون پیش مهر و ماه در مردم چشم خاتون سے برین دو خادم چالاک بودی چشمی + در مردم
 در خاتون در که صاحب + برود زار پے برود خاتون پیش + یکے زال آینه کردان مایه + در دست زون
 در دست زون تیغ مانند آن عبارت از زون تیغ بقوت تمام چنانکه در غم و استمان برود رنگ برین
 بر خسر و سه بر خسر و خسر و ده تمام است + ششمین حرازنے دو دست + دو دست در او کچین
 در دست گرفتن کنایه از نهایت بے تکلفی و بیجا بی بکار بردن داله هر که سے کو نشانه زبان نگارش
 با در بیابانے + کاتر لغت بان بروک در او نیت دو دست + خان خالص سے خبر چاک برین
 که در دستش گرفت است + دست کسے موی گریبان نیر سه + در روز و در روزی کنایه از
 قلیل چون هسته در روز چنانکه گذشت زین کنایه از نعت و ندرستی خبر گرانے سے در روز
 در دستے مر ترا باو + مباد از نعت بر جان تو پیدا و + در رنگ در روزی در روز بان و در دست کنایه
 مناقق که ظاهرش غریب و غنیش چنان باشد ملا رسته سے بعد رنگ جلد بنیم بیس برده فرجیت +
 بروای دور که هسته ز گل دور دور تر + جیل آن یک فریب کل رها خورد به که در روز نیست
 دفاع از سپاران در رنگ + افر سے خود در جهان که با تو و مشر شد چور سیان + کاکون همه
 جهان نبر و چشم سوزنت + دوسری نوعی از خیمه اثر سے دشمن جان ترا غم بیابان فاست
 دریم از تیره زهر بر نفس دوسری بر سر باست + در کبسی که برود محل کشند از عالم خلافت تاثیر سے
 زان در دست همان برکش آن رنگ بر + محل سلیله محجوب بزیر دوسری + دو صد + رسید
 کنایه از مطلق کثیر صاحب سے هر که با خود دو گواه از رنگ کردن دارو + سے بر و پیش و وجه و گو
 بمبئی را + دو کا در عینہ روز و شب خاتون سے بعد و شب ویدی چو کا و میشه در تر با ن + صبح
 تیغ و شفق را خون قربان دیده ام + در محل نور و در محل مند و در ملک چشم خاتون سے ای
 در محل نور از هر همد چشم + سر زبرگے خورد و ان خوریم نشانه + تاثر سدا این در محل نور از هر همد
 چشم + نیر و این پوشم از در کج جانفر سکن + در اول بدو و که متفکر در سیر امید تاثیر سے آنکه

انکہ در یاد کسی چو گل رخسار دل بست + معنی عشق بر این است کہ خوش گل است + ما سب سے دلیل
 شوم چو پریشانی مرا نگاه افتد + چو روبروی کسی که در پیش بسیر در راه افتد + دو شاخه کردن نوعی از تغذیه
 دست + غرض آنکه روشن بکشد و با آنکه در مقرر آن که دو شاخه کنند + دو شیر و یک علف کجند
 و خلق این مثل در امور نموده کنند دو گمان میکند گمانی از آنست که بر زور است چه گمانداری که بر زور
 را بخود بسیار و دو گمان به هم میکند شاپور سے حسرتش از خود خطا تو سے باز شد + چشمش سیاه
 است با نبرد شد + چو پرستی کی گمان زاید برداشت + اکنون دو گمان کشد که چار بار در شد + دو لب
 چار کردن لب با لب شدن کسی بر خنجر سے دو دید چار کردن با تو تو نیست + پس انکه در لب
 چار کردن + دو قوت باقی دو قوت پیش باقی در جا گویند که شخصی با وجود حصول مقصود و کسر و
 نشود دو سنت بر زار و منشا و انکه بیستی کار خود را بجا و صورت و او و هنوز در حاضرت و حل مثل است
 که در حق نه نظر با هم رفیق سفر بود قیامی کاسه استی بر آینه او و چون طرفی دیگر حاضر نبود بر آن تزیینات
 که هر که ام سدرت در است بخورد چون چیزی با شاد ز سر بر دور که کشمف اول کاسه است را تماش
 به نیم قوت بر کشید و گفت دو قوت و نیم از من باقیست در آن باز مثل شد از اهل زبان بر تحقیق پو
 اشرف سے تا بزم طرب ناز و تمیض قیمت + خرم دل عاشقی که تمیض قیمت + لب بر لب یار و
 دیده اش پر خونت + چو پیمان همان دو قوت و تمیض قیمت + دو قوتی کنی از سخن در مرغ و گمان
 دو رکعت ناز تو ام دور اصطلاح زمان شد همیشه خوانده را گویند طالب استی سے با کل دو گانه زاده
 ام از اور بهار + خرم و نه رکعتی کلشانی ام + عارف سے آنس که بخوبی یاد یکانه شد +
 اور کسر بجز نماز دو گانه است + غوری سے زحمت بر روی لوطی یافت محرابم + دو گانه زبر است
 یکانه بگذارم + دو گانه نام مقامی تر موسیقی و آن در عرف چند را مکنی نام دارد دو گانه کل است
 که هر دو طرف گوشه داشته باشد چنانکه گوشه ها را پو شاند و بسو کو زه که دو دست داشته باشد
 دو دستے شکل دولای دو دوتی جامه دوتی زایره دستر که با هم دوزند بر نیقاس یک لای تاثیر سے
 عرقه کر ز رخت کرم باغ و گلشن را + قیاسے خود کل رجا چرا دو لای کرد + چون ولایت ملک سردیر
 است هنگام بهار جامه دولای دوزرستان جامه چید و آریا پیمین می پوشند و بین معنی رسید حسین خالص
 که زایران چند و گستان آندہ نظر ہوے این ملک چنین بستہ سے آہ سرود که ترا کرم گرفته است که باز
 دو تھے پوشش بزرگ کل رجا شده + دور نهد و گستان دولای نوعی زور درست که مانند شال بر سر
 میکند کاسی بر پیش اندازند و آن نیز دونه باشد و یک تہ ہم میباشند قسم اول را در سر استعمال کنند
 ر قسم دوم را در گردن دوم کفایت نموده و در با تو کاشی در مدح امام موسی کاظم صلوات الله علیه
 سے شروع حشر نمایان فرم کنست + بدون شایه که کوئی قبیلے دوم است + حکیم دولای سے مشاطہ
 صفتش نشود حکم بر قیمت + کانیہ بخورد و خود شکل دوم را + چو بنای بر دو قصیده بر تو با قبل سے است

روی است و بضم دوم نیز آمده چنانچه در نقل خاقانی که مطلعش نسبت به بخت بزرگ من لمرزوم است چهار
 این رنگ بود از چه خم است با چون بود خلق هفتد کار در بر سفلد شد دومی است با دوست ریش
 سواد و سفید و صاحب این ریش دانی را با بازی کسل خوانند و حیدر پیر زال خاک کینه و از بس بدوست
 عمر پیران و جوانان ز شب و روز دوست با در موزه گنای از فریب و تو سلفی می که همی که خودم با
 لوتی که در با چو بگویم و باغ در موزه در با و اگر آدم بدخت نعت پیوند از فکر و موزه مهری چند
 صاحب دل زنده میکند نفس جان قزاقی صبح جان می شود و موزه زاب و سوار صبح دو نیم و دو نیم
 دو پاره و با لفظ زون و کردن مستهل سفیع شیراز سه چو خوش بر ایش شیرینیم با بخوبی میان فرزند و نیم
 فردوسی سه و لم زین پادشاه دو نیم شد و وزو لشکر با برادیم شد و دو یک گنای از مردن دویم
 در پسین خاقانی سه شکر به حال کشت و کشت دلم با حال الی بر دو یک ز بر خطر است سه کم شد و خاقانی
 و جان بر دو یک است و در غدر فلک الی را سیم شکست و در با بفتح دار و او به جمع و او است
 نزدیکه آن از عالم بر باد و مویای و مینی کرم مجاز است از قبیل تشبیه ایش چشم علی خراسانی سه زیر غم
 ریخت بخواب کز این بر هم است با عشق بر چاک دلم است و ای که پیرس با حضوره غمزه شوخت
 جرات میکند با هر که را علت و در می نهید با و با لفظ کردن جستن نمی مایه دوران که در شهرت سه
 طاده در غم کنه چون که در ددای می شود و در فرزند پیر چون شد مویای می شود سه از زبند و زبند چون
 که پنه و در بخت با می بود و یکا ریشیت چون در ای و ریشیت با نغمای سه بن ده که از وی دوا سه گتم
 مسروریش را کیمیای گتم با هر صاحب ستار سه چهاره و لب او در مراد او که در کلک خاقانی اخروا
 تا که در و در سه تاریخ وفات از دوا صحیح کفتم با ز زو میدی دوا سه در دای بیدار دم با خوا خیر از
 سه طیب عشق میسیا و هم دشمن یک با چو در و در تو نه بیدار او اکینه با دوا سه در خود اکنون
 از آن مفرح جوی با که در مرای میسیا نشیند علی است با دوات مراد عمره بجای صلی و با نه ابجد
 و از آن نبار سیی آمد با لمد خوانند دوات اشور میلی که بدان صورت و لینه دوات را بر سبب زبند و بر
 عمره کش گویند دوات دار به ال جان که در عورت حال کنایه گنایان بر دوا گویند ظاهر نصیر با دوا در احوال
 نطال یک نشسته که سه در او ایل حال دوات در میرزا طایب خان بود بر مزی سه چو در زو شویشک
 سیه بر اینی با دوات در تور سید پیره مکان با دوات گر آنکه دواتها را بسیار و دوتیکر لالان
 سیفی سه کی از دوتیکر خود مرا که ز باشد با خون خود به هم خط و دوات که باشد با دوات نیم شمس
 چرمی دواتی که عبارت از دواتی که کرمان بسته باشد یا دواتی که از کراخی نطقه ساخته باشند
 و جناب خیر المذقیین میفرمایند میگویم که دواتی که عبارت از بند که است که سبب آن نیمه با که بن
 با تمیز با من با هم پیوسته در ربط است خود نغمای سه دواتی که بسته چون شیر زبند زوش خرسه
 بر دواتی که دوات بازی غار است صورت در بخت که مقهر آن دوات را دوا لا شوده بنوعی ساخته

مریخ داده بر زمین می آید و میلی از آن دست و از تنه میدهند که سوراخ میل را در توده دال برچی بگذارند و در
 استوار نماید که وقتی که سرهای دوال را کشند میل در میان آن دوال بماند و دال را بدو رقتن نه چوبیس از
 اینجی صورت گرفت وادی بر دو اگر میل بر زمین قائم ماند و دوال از آن جدا شد که در پس دوال کج شدن
 کرده بیل کردن دوال باز و دال کسباز میل و کسار را در دست سده باز در این مجاز است میر خنروسه شود
 بر تپه یا آسمان دوال کسب باز و کسکه که گوشه قرآک تر است افتاد و جلای طباخا سه مشتق ابد دل
 دوال کسب باز و استخین کوه تپان دست دراز و دوال بر دلی زون کنایه از دلی نواختن خواجه تظافی
 سه خرد من خود و خرد کوه تپالی و دلی زن بزور بتیره دوال و دوال کشان کنایه از پرواز
 کردن خواجه تظافی سه چو باز از نشین کنایه دوال و شکسته شود یکبار پروالی و دوال در کوه
 کردن کنایه از خنروسه کوه تپان کسب پیش کن و در کوه دوال قصب و کوه در کوهی سه از و سه
 دوال چوایی کرد و دوال از پشت سر کشیدن کنایه از کمالی توت و زور منده سه بود چوایی سه از تو
 رویه سازد در پنج بد کسند از پشت شیر شیره دوال و دوالی با کسب خنروسه است و سنده و از آن کسب
 از زور خنروسه کشند و مثالس در محبت چراغ روشن کردن سنده که شست دود تر چه دهان در لفت
 و گیسو سنبلی شاخ مریخ از تشبهات اوست در فتن و آهمن و اجهان تشبیه سنده از و سه سه چو تشبیه
 گو در زبر کشت زود و بر کسب آه بگردار دود و شیخ شیراز سه سیاهان برانند کشته جو دود و کسب
 تا خدا ناخدا کسب بود و جمال عبدالرزاق سه از سه عالی آن شهاب است که وقت است اندر نفس و کسب
 بیکاست بر او و صبح دود از دودمان و ایلوا فخر رونی سه روی تقویج که شعله غمخس و سه سه
 فلک رانده تا شهاب و خانرا و زلاسه سه که نمی زور کسب من بود و بچین کلبرگ درخ سنبلی دود و خنروسه
 گیسو سه دود از قفایش و زور قصبه از سر تا بایش و طالب سه سه شعله رو و در دم جاود و خنروسه
 زان چو زلف دود و پچان سیر دم و دود جگر و دود دلی کنایه از آه خواجه شیراز سه سیاه نامه از خود
 کسب سه نیم و چگونگی چون مسلم دود دلی بسر زود و وحید سه زر سواهی و لم صج است در محبت اگر جویم
 که از دود دلی من صبح شش شام میگردد و تی ستم شهیدی سه نباشد خالی از دود جگر بنام شتاقان
 کشای چون سر کسب مابوی کباب آید و فیضی سه هر لاک که کوشش بخون آل و از دود جگر بر دهم خالی
 دود انبار در زهر جانی گیسوی صحرای سبزه دود انباری دلاله کل انگر زاری دود چراغ دود مشعل کسب
 قسی از خنروسه خوب دود هم دنگه آسمانی مایل بسیاری بزور این از ابل زبان بچفتن بوسته تا تیره سیدیر
 بود سبلی و کسب که خنروسه دود مشعل و تا دود چراغ لو خنروسه و دانا بلذی بلیه نرسد و دالینا
 دود مشعل کنایه از اسباب حشمت و جاه اشرف سه سه از خرد و لست کسب کسب خنروسه علم و از ترسته
 دود مشعل میشود دود چراغ و دود چراغ رنج و تب که در تحصیل کسب کمال کشند دود دلی خاله کردن دود
 دل بیرون دوان تا تیره سه پهل دست چویش چون غلیان کدرت میگشتم و سیدی کوتا ز خنروسه دود دلی خالی کسب

خالی گم + دودی آتشی که تهر اقلندران فسر از خود بندگی الا و خواسته دود خام زلالی سے ہے
 ازاد سے چون با غلامان + که می سوزیم همچون دود غلامان + دود داغ تخت و نور دود و گرد تیر که
 و که در مت و دانش سے لیے که ورت عالی خواسم که چشمی در کیم + در میان دود و گرد صبح و شام آقا دود ام
 دود های دود و پیمای در صفات که مستعمل دود نفس نفع کاف تا سکه روزی که برای بیرون
 رفتن دود و رطوبت و حمام و بخران سازند حکیم شفا سنے سے ای بی تی تو دود کوشش شد تیزه و سکرش تو نیز
 بجز دست آویز + از جمله نجوم پس منی مکرز + بر خیز ز پشت که به شیه بر خیز + غزا سے که در خط پشت
 مرم علی دود کوشش لادماحت نچه سبے دود را دلزین عالم است و نه بخاری و موزن کفن طالب آبی سے
 جانی کرده سپید مسودت + چون دود را نه بخاری + نفسی نیست که چون شله ز دود و دل خویش چه هرگز
 موزن کوشش کفن را + دلی بر نصیر آبادی در مشات خود سنی جواب و خیال آورده انکه از دود و دود عیش
 پریشان میشد و دود کوشش تمام تقاضش را و مدتهی پس انکه گفته نشد نسبت از عدم قیوم بود دود خانه
 دود و آن تبار و طندان دود + شکر از آتشی نواده آقا شاه علی سے دود و دود تحریر بندگی به نسبت
 عیسے بظاک سوسر سبے بر سے را + دود و چراغ که مرکب و ماده از ان سازند چشم زبکشته و حید سے
 است دود و دل بر تک زلف و چشم غریز + تا که دیدم خان چشم جانان دود را + چه غشستدیدی آسم
 کازو + بیسه دود بر سقف کردن کوشش + فایق سے پروانه کویوز که در چشم میگذرد + خواب
 سر زود و چراغ + دود و کاه چاکے که از ان دود برای عرفی در قسیمه بود کفن امید دود و کاه پس
 که با داغ منش بر دور است قرب جوار + دود بچیدن در سر بخران و دود بر رقتن و سیر روشن هر که ام
 مسودت دود در دود و دل کشت در مزایدل سے سرو بخود این که بیدل در چمن بالیده است + از خیال
 فانش دودی سیر دارد بیمار + در سرم چید آخر دود سو ای کسی + در نه عمر سے بود کین دیوانه شیه
 دستار بود + قاسم مشهدی سے عبده دود زلفش در خانهای مردم + تاروی آتشین چشمه آب
 بیند + دود بر رقتن بر اوردن از چیزی که با بد سوختن در خواب کردن در تقیاس دود کردن غلور کردن
 شاعر گوید سے از کلاه ندی دود کند احگر عشق + این نه عودیت که در مجرا سوزو + دود بر آید
 در با ستن و طبعه شد از چیزی که در بیدل سے دود یکس از خانه غور شیه خواسته بلند + یارب
 آن آینه دورا محرم جبر کن + قاسم مشهدی سے شد عمر که کرم تا نخل کوشش + من سو خرم بان
 کیم دود میگذرد + صاحب سے سر دود و دیت که از آتش دل خاسته است + تا که زود از نفس گرم
 نستان آتش + باقر کاشی سے عشق آید و دودم ز دل تنگ بر آرد + عده که آینه من تک بر آرد
 بر مغزی سے آتش بیت تو دود بر نیت زنده + نه در ان راسخ از ان دود سیه کشت + جو قیر +
 حضرت شیخ سے چون سر کیم حدیث لب لعل یا در + کرد از نهاد چشمه جلوان بر آردم + طالع مگر که
 خاند خس مگر دود + جای که مانتا ب سوزد سپند را + تا بیک جولان بر آرد دود از فرم میجا +

در میان پله سواران برقی جولانے کی حالت میں ہا سترہ خط از لب جانان برآمدہ + دو روز تہا و خمیر حیران برآمدہ
دو روز دماغ برادرین کنایہ از ہا کشدن در رخ و منت کشیدن دو دو چرخ خوردن بر رخ و تب کشیدن در فصل
عظم و مگر کتب سے ستارہ نیر کے کلک سپہ زبان صاحب + زقیض خوردن دو دو چرخ سپہ انہم + اثر
سے پورا تہا سرخ غنی میشود و روشن + کہ بر کے بقدر خوردہ است دو دو چرخ + سرشک دو دو سپہ
دور سے دو اندازن غل و کدر کردن غلص کاٹے سے زلف مردم اگر بپسندند
+ مردوز جائے کہ چون اشک میبند و اخذت + شرف در جو سپ سے بر او ایس کنایت
+ کہ خانہ + خزان از طہ اشخ آخرد و اندازد + و ساختہ آماوہ کردن لغز اور لغت پیرنمان سے کرش
صافے یادہ گردوزور + دو انداز ملک پر وہ چشم حور + و خطاب بطرب سے کز از لغز سیم خواند
پیش + دو انداز پینچانہ صندوق خویش + و سر است کردن چون دیدن می رستی در چری صاحب سے
بر کردت چون آئینہ حیران مجلس آرائے + کمی را در کست از دیدن باز می آرد + ملاقش می
سے جو ستے در گ عالم مردم پرفانی خود + دہر جا گوی از جا خاست آن شد نشانرا + و بستی
غریب و اون نیز نوشته اند و دیدن لازم آن چون دیدن چشم گناید از لمانہ و میا شدن و بسیار نگاه
کردن در جنس جبری تاثیر سے کاری توان بے دو دیدہ زبان کرد + چشم از پے کاری کہ دو خوب
توان کرد + سید شرف سے بیک چشم سے دو در جام و ساغ سے نہد + دیدہ ام را صبح سے زبخر
بر پا چون صاحب دور بفتح کرد و پیرامون جبری و حلقہ و دایرہ چون دور رفتی دور خط دور صبح دور
تفس و گردیدن و گردش چون دور جان دور فلک زلالی سے زبیر جو شبیدن گل پیش و پس بود + نجوم نامہ
بر دور تفس بود + غیر سرد سے دور جان روز روز گرفت + موسم نوروز جان در گرفت + خواجہ
دعای الدین سلطان سے کردہ دور رخ و زلف تو را سرگردان + تا چہ کرد گرم گردش دوران بر سر + انوری
سے تا نام حدیثان در کت دور است مقوم + تا جان دوران در کت چرخ است دام + و اصطلاح اہل
بتیم دور سید شخصت سال شمسی چنانچہ از تخیم ابوریحان معلوم میشود دوران نقدیہ و با تحریک
و تصانیف سند در دور کہ شت شعور رسمی و با لفظ افتاد و نہادون و گردان و زون و کردن مستعمل بر منزی سے
توان شمیر کے فلک تا تر اہی بند + مکر دو و کند بے مراد تو دوران + خواجہ شیراز سے شب صحبت غنیت
و این دو دو پند شد لی سبب + کہ کس دور ان کند کردن و پس یل دنہار ارد + ساقیہ در گردش ساغ
تعلیل + بچند + دور چون با فاشقان اقتد تسلسل بایس + اشرف سے مردان را کہ خدای در پور
اکنذہ است + بچو بر کار از برای صحبت دوران نیز تہ + میر محمد باقر و اما و اشراق سے در شرف و جنت
دل نہاد + دور رفتی بیکہ کل نہاد + صاحب سے نام دور زہ جام عاشقے صاحب + کہ ہند از دل
پر خون خویش صہا لیش + جنین سے اگر دور شراب ناب گرداند + سباط خاک را در یک نفس گرد
گرداند + دور بکام کسی سخن و دور بکام کسی زون سے صاحب کون کہ دور بکام تو میرود + و سخن بسیار

لیکن بساوی سبب دست خارا + حافظه گدازدن دون اگر دو سه روز سے بکام تو + دوری نزد مباشرت
 بران فوه زبانه + دور سبب مزه نزد نفس خلق را جان در خطر بود به بلنا فته دور سبب بود به خواج شریان
 سببین چه شوری است که در دور سبب سببیم + بعد آفاق پراز فته و شوری نیم + دور کے گردین
 مراد فته گرد کے گردین تاثیر سے دور او میگردد و در سر او میگردد به چون توان گردن سبب دور این
 تقاضا میگردد + دور که در دور سبب صفتی علی یک سے آسمان کمیت که خواج سببے جو کند +
 آنقدر بر زده نگردد که شش دور کند + دور گیر جارت از کے که در زمان خود میان کس والی باشد پس یعنی
 ترکیب آن سبب کند آفاق است فرجه نفی سے بلک شاه محمود کو شیردان + که بردند که سبب
 از همه حشر دان + پذیرای نپد و زیران شدند + که از جمله دور گیران شدند + در نیز گنایه از شراب خواریم
 گردید سے من آن دور کریم که دارا گرد + زمین جایی بود جان هم نبود + لیکن درین بیت تصور اول نیست
 بتوان خواند یعنی چیزی که دست کس بدان متعدد باشد و زمین دور بود مکان در منزلت من آنرا میگردد چه
 آنچه که ازین نزدیک باشد و زبرد دست بود در قدر منزلت دور دور فلانیت یعنی حکم حکم است از عالم
 دست دست ادوین از اهل زبان به تحقیق پرستد صاحب سے عقل و فطرت بخوبی استابت + دور دور
 شکم دستار است به قبل سے در نظر ان تر کس سنان است + دور دور ساغر و پیا نه است دور
 مقابل نزدیک و کامی یعنی دراز که مقابل که آه است نیز آه چون بیابان دور در راه دور در جهان خواج
 نظامی سے چو رانی رسید از بیابان دور + در دست از نشک نامصور + تا آخر یعنی اول با لفظ
 اکلان و لذت خلق مستعمل به در انداختن نیز یعنی است و اگر هر سبب سے که شست در اول دانه خود بود
 انداخت + به چکس دیگر نشوخ پیش ازین شست + صاحب سے تیره نینهای ما از به تو اقبال نیست +
 نازینبای شمع پذیر به و زانداخت + چون فلاحن بگرد خوش بگرد + هر چه بر دل کران به دور انداز +
 میوهی که در کار جن آمد سلیم ان کل + ز شرم سے او خوشید دور انداخت پر نور اند دور افتاده گنایه
 از دست که که هم سخن کما سنی نتراند که در کار از دوراک دور افتاده است تاثیر سے در بر آن برخش
 محکم که در حش ساده است + اقباب این لافت زد کنیم که دور افتاده است + ابر سیم جایی سے
 کرده لم روی چو خوشید تر نسبت ماه + در کارویت کجا بسیار دور افتاده ام + دور دور از عالم
 گوناگون جاتی سے کاربردیت کند نسبت حور + جان من نسبی است دور دور + ابر شاهی سے کج
 در عمل تمام کج صورت + خوشم بخوار سبب و نگاه دور دور + دوری دور سبب دور دور با سبب گرم
 محبت بدون اثر سے صلح و صفای دور دور سستی است + از هر دور مقابل به ارسد ضیا + دورین
 نوعی از عینیک که بران چیز بر دور را بسازی توان دید چیزی باشد که احوال در باران ضا بدان معلوم
 کند برای استعلام احوال لشکر یکانه هم بکار آید و مرد عاقبت اندیشی در هر چه بران مانده صاحب سے دور دور
 که در بقایه در خلق + در قهر چاهم از نظر دورین خوشی دور بخش نیزه خود که سنان از او در شاخه

سپاسگاه اند چنانچه درین وقت در عهد رستگاری مثل این نیزه در پیش میکان مستفی بسند و آنرا که می نامند چو
آنرا نیزه چو پهلوی میباید و اندر پیش باوشان می برده اند بدینجهت که چون مردم آنرا از دور مشاهده
کنند بپندارند که بادشاه می آید و از راه بکیفرت برود و راه را خالی سازند و نیزه روز جنگ اگر کسی
کند می بخاشد بادشاه اندک و بکن دروغ کنند و این دور باش در زمان قدیم متعارف بوده و بالفاظ
خوردن دزدان مستعمل میسر و سه چنان میکشید آه سپید خراش که میزد و بخور میشد و دور باش
ز آه محمد در هر خراشی که خورد پوشیده در جان دور باشی که و نیز گمان به از آه خواجه نظامی
سه چو در اجواب میگفت کشید که یکی دور باش از جگر کشید که دور دست کنی به از مسافت درازنگاه
سه ز با یک مکان گام از دور دست که رسیدن گمان در و راه دست که دور سیر و دور کردستی
صائب سه اگر چون قطره در دریای کثرت راه مانده که خیال دور کرد و بار تنها می کشد مارا به خسر و
سه غیرت یغز از قدرش دور سیر که پاک ز امکان تیر چو غیر که میزد رضی دلش سه ویر بسیر آن خیالی
دور کرد مرا که از طبع نهایی دل پهلوی برد و مرا که در رخ بز و فارسی نام در کات بسید که در زیر منعم
زمین تو بر تو دور میان هر یکی حاصله تھا و ساله راه است و ماران و گردان و دیگر بلاغ در آن سکونت
دارند نوذ با الله منهاد که اول چشم و آن کند گاه هر یکی و با اهل کباب است که بی تو به مرده اند در که دوم
نعلی در آن مسکن شماره پرستان است در که سیوم خطه و آن استقرت بر تانست در که چهارم سحر و آن
مکان ابلیس و تابان با دست در که پنجم سقره در آن تر سایان باشند و در که ششم حج و آن محل مشرکانت
در که هفتم آویز و آن شرلی شانهان و در که هجدهم و کفار است که دانی کشف اللغه بحج دوز - پاره دوز
نپه دوز - پوستین دوز - بالان دوز - برده دوز - تاج دوز - ترکش دوز - تکلو دوز - جوال دوز
عزاب دوز - پوشش دوز - چکن دوز - بکین دوز - دیده دوز - زر دوز - زمین دوز - سیر دوز
سقره ط دوز - دوزخ شام از عالم در با شام ملک قی سه جان قدیمی دوزخ آشامی که در
گرای چشمه ابعطش میگفت بیلی چشمه که تیر داشت که دوست مقابل دشمن درین ظاهر اورا
دوس بوده که بنوی سپیدن و پوستن بجزی است و هر در ایام از منی صلی میجو کشته یعنی با خود شربت
سقره پس دوست در دستان بر دوزخ بر علیه این شهنه از عالم دست رست و دست سیر درستان
اسیری با بی سه عددی خلیفان دان زراغ و زغن را که بنفاد با کرد و ستانی که بسیار دوست
جرحت دوست در و پیش دوست و نیا دوست و دستگالی بیاله خود بدگیری و آن مراد است جا
کردن زلالی در شعله دیدار سه چشم از کس ناتوانی میدد که در رخ لاله دو سنگانی میدد که دوست
روی و دوست خوی دوست اینکه دوستکام دوستی هر کدام سودت و سپین با لفظ کردن
بصله استعمل قبا و یک کوی سه با کانیات کرده ام کند دست که بار به در هر دی که جلوه کند در دل
مشق که کمال رحیل که آید سوی مقرر زلف از دستکام که نماید بر بخشش و اقبال بر بسیار چو

تو ابروهای عالی المیر سلطان
 در این مقامی طبعی کام است
 که بود از پدر دوست انگیزتر
 به طبعش کشفی بیخ او نیز تر
 موردش نشناخت دولت
 دیگر تر جام کبابی سین
 و ملاولی خواستب میر خسرو
 دست تا به طبیعت نشود دوست
 دوست دوست زون بنی دوست
 دوست گفتن مجلس کاشی
 سه قلبه من تا بدل کرد خیال
 تو بجای به نیزندم
 عضو حضور در دل دوست
 دوست به او محمول شب گذشته
 و از زودوشینه و دوشش
 شنبه گویند سه دوشینه
 ره نیافت شکلی بز بهار
 به پیچاره پیش به میان
 شمر سار شد و دشان
 آدمی که تباری گفت
 خواند و کرسی از تشبیهات
 دوست زلالی سے زاونگ
 سرین تا کرسی دوشش
 به گرفت نام کی تلکش
 در دوشش به تاثیر سے
 به دوشش اکلند
 کمیوی پریشان به شنبه
 دوشش وصل به دیان به
 و پیش گوشه دیوار نیز
 آگه خانه بر دوشش خانه
 بر دوشش بسکه دوشش دوشش
 زون گنا به از گزینش
 زون دوشش به کون
 به دوشش و متبه
 گردانیدن کسے را
 بقیاحت کار سے تفصیلی
 کسے کو خواجکه بر کل
 زوی دوشش علمان
 بنا کوشش ازین کوشش
 به برابر بری کون خان
 خالص سے هر زدن
 تکلی می بسو دوشش
 کسے زو به میخانه
 ازین پیش نظام
 و نسقی و ایش به موقلی
 سلیم سے زاده چو حوت
 تو به فرود نیزند سلیم
 به مردم کسے با ده
 بن دوشش نیزند به دوشش
 بر زون کنایه
 ز شادی کون نوشته اند
 لیکن ظاهر نیست
 که گنا به از موزر شد
 کافو لیشتن را کم
 کردن باشد خاقانی سے
 بے سران را سرور
 کون مفرزند به موزر
 دوشش که ملا به عدم است
 به دوشش در میدان
 از عالم سرور زیدن
 والد به روی سے دوشش
 مید زود و لیا شش زود و چون
 آمد از جاب به از هوایت
 گزینی مینه سری را
 اگر گزینے به دوشش
 وادون کنایه
 از اد و اوست کردن و این
 ترجمه نهی است چه در
 هندوستان رسم است
 که مردم بخانه میت
 زود دوشش بر دوشش
 میروند تا بچو کئی
 زار نهان مانده شود
 دیگری بر دوشش
 خود بکیر و دار و در عرف
 ایشان دوشش وادون
 گویند و ظاهر این معنی
 منظور میان ناصر علی
 است درین بیت سے وضع
 تلکین خرد محرم این
 راز نبود به تعریض
 با ده وی کرد که دوششم
 وادند به و میان
 شرف الدین پیام شرح
 این بیت نوشته که دوشش
 وادون مشتهر است و بر
 دوشش مذکور دوشش که
 شنبه گذشته و شان با
 شنه اما معنی دوم
 ترجمه نهی مینا به و هیچ
 شان وادون و خان
 از دوشش مینا که به
 معنی پهلوداون محاوره
 است ز شان وادون
 به نقدیر در حکمت این
 نقطه قابل است عبدالرزاق
 فیاض سے غافل مشور
 نوش پا او قنادگانی
 به در زرباره هر دو جهان
 دوشش وادند دوشش
 خوردن برادرت پهلودون
 طنزوی سے دوشش
 نمود و صر عشقها
 ن خان به دوششم به
 حلقه کوششم به اودان
 تو کز عرش سر دوشش
 به گزیده عنوان
 کوشش به کابی کرد
 با ده تی پهلوی به زان
 است که خرده دوشش
 از قدیش به قیمت
 که هر م چه سنگین است
 کوه زودوشش
 خورده از مشغال به
 دوشش بول آنکه هر ساعت
 دوشش بچیزی کشد
 و دوشش بولی هر ساعت
 بچیز سے میل کردن
 مثل زمان بار و بار
 ظان خالص سے عین
 خود را تم سازد عاشق
 دوشش

تو ابروهای عالی المیر سلطان
 در این مقامی طبعی کام است
 که بود از پدر دوست انگیزتر
 به طبعش کشفی بیخ او نیز تر
 موردش نشناخت دولت
 دیگر تر جام کبابی سین
 و ملاولی خواستب میر خسرو
 دست تا به طبیعت نشود دوست
 دوست دوست زون بنی دوست
 دوست گفتن مجلس کاشی
 سه قلبه من تا بدل کرد خیال
 تو بجای به نیزندم
 عضو حضور در دل دوست
 دوست به او محمول شب گذشته
 و از زودوشینه و دوشش
 شنبه گویند سه دوشینه
 ره نیافت شکلی بز بهار
 به پیچاره پیش به میان
 شمر سار شد و دشان
 آدمی که تباری گفت
 خواند و کرسی از تشبیهات
 دوست زلالی سے زاونگ
 سرین تا کرسی دوشش
 به گرفت نام کی تلکش
 در دوشش به تاثیر سے
 به دوشش اکلند
 کمیوی پریشان به شنبه
 دوشش وصل به دیان به
 و پیش گوشه دیوار نیز
 آگه خانه بر دوشش خانه
 بر دوشش بسکه دوشش دوشش
 زون گنا به از گزینش
 زون دوشش به کون
 به دوشش و متبه
 گردانیدن کسے را
 بقیاحت کار سے تفصیلی
 کسے کو خواجکه بر کل
 زوی دوشش علمان
 بنا کوشش ازین کوشش
 به برابر بری کون خان
 خالص سے هر زدن
 تکلی می بسو دوشش
 کسے زو به میخانه
 ازین پیش نظام
 و نسقی و ایش به موقلی
 سلیم سے زاده چو حوت
 تو به فرود نیزند سلیم
 به مردم کسے با ده
 بن دوشش نیزند به دوشش
 بر زون کنایه
 ز شادی کون نوشته اند
 لیکن ظاهر نیست
 که گنا به از موزر شد
 کافو لیشتن را کم
 کردن باشد خاقانی سے
 بے سران را سرور
 کون مفرزند به موزر
 دوشش که ملا به عدم است
 به دوشش در میدان
 از عالم سرور زیدن
 والد به روی سے دوشش
 مید زود و لیا شش زود و چون
 آمد از جاب به از هوایت
 گزینی مینه سری را
 اگر گزینے به دوشش
 وادون کنایه
 از اد و اوست کردن و این
 ترجمه نهی است چه در
 هندوستان رسم است
 که مردم بخانه میت
 زود دوشش بر دوشش
 میروند تا بچو کئی
 زار نهان مانده شود
 دیگری بر دوشش
 خود بکیر و دار و در عرف
 ایشان دوشش وادون
 گویند و ظاهر این معنی
 منظور میان ناصر علی
 است درین بیت سے وضع
 تلکین خرد محرم این
 راز نبود به تعریض
 با ده وی کرد که دوششم
 وادند به و میان
 شرف الدین پیام شرح
 این بیت نوشته که دوشش
 وادون مشتهر است و بر
 دوشش مذکور دوشش که
 شنبه گذشته و شان با
 شنه اما معنی دوم
 ترجمه نهی مینا به و هیچ
 شان وادون و خان
 از دوشش مینا که به
 معنی پهلوداون محاوره
 است ز شان وادون
 به نقدیر در حکمت این
 نقطه قابل است عبدالرزاق
 فیاض سے غافل مشور
 نوش پا او قنادگانی
 به در زرباره هر دو جهان
 دوشش وادند دوشش
 خوردن برادرت پهلودون
 طنزوی سے دوشش
 نمود و صر عشقها
 ن خان به دوششم به
 حلقه کوششم به اودان
 تو کز عرش سر دوشش
 به گزیده عنوان
 کوشش به کابی کرد
 با ده تی پهلوی به زان
 است که خرده دوشش
 از قدیش به قیمت
 که هر م چه سنگین است
 کوه زودوشش
 خورده از مشغال به
 دوشش بول آنکه هر ساعت
 دوشش بچیزی کشد
 و دوشش بولی هر ساعت
 بچیز سے میل کردن
 مثل زمان بار و بار
 ظان خالص سے عین
 خود را تم سازد عاشق
 دوشش

دل به خوش نیاید این مشکر شیرینی از خرد و ما به سلیم سے ہی کی چمک بخواد کی عود به بے انورم و در مشاب
 دل بود به دو رخ خردون خلف خردون در رخ بود بود و شیرینی که از وی سکه بر آورده باشند که انی بجز
 اما خانه سیان بود چهل خوبند و بعضی دفعه است با صافه تیر آورده اند دو کت مردت نام یکی از آنرا از
 ابریشم تاب و لیشم تاب و آن آبی باشد یا چوبے مستطیل که در زیر آن خوب دیگر نصب کنند و آن آبن
 یا چوب را به دست گردانند تا ابریشم و لیشم تاب خورد و تا خفته کرد و سیخه بیسی در تو لفت ابریشم
 تاب سے ای خوش اندم که بیا بیند دم از حلق چو دوک به کفت زند بریم در مرغ در ایم شتاب به
 وحشی سے بہت عالم افتاده است از سر رشته کاری به که شب با اس در دو کت دوک و لیشم چو بان به
 دول بود چهل کوزه آب و در بنی در غبھی نیز آمده و دو قلب آن کمال اسمیل سے چو دول این کی رسیان
 در گلو به چو مرغ آن کی گندہ بر مر دو پا به دیز کشتی بوسن استر آبادی سے کشتے مبر چو طوفان فراق تو کفید
 دول در با خفا نگرد سکانش نیست به دو لاب گردانے بمال دیگران مار کردن درین از جهت بید شکا
 بود و غندی سے میستانه از جگر خون و بمان می به به کسر خود جها چین چشم دو لایم است به آقا شاپور
 طهرانی سے از جگر مر یا به وارد در دکان به تا جرد لوب گردان چشم است به کشف سے بسو لردا
 به حکام پریشانی کند به زہار بیامی دو لوب گردانے کند به آب در تک چہرہ اش نارفته بند کرد و
 حسش از بیامی دو لوب گردانی کند به دو لوب گردین نیز زمین است گویند مار غلاته بد لوب میگرد
 همچنین دکان فدانے بد لوب میگرد و دو لوبی صاحب این علی را گویند صاحب سے خانه آباد بیمار سے
 سیلاب کند به تاجر سے راکه بد لوب دکان میگرد و دو لوبی هر چیز دو لوب چون جامه دو لوبی و کلین
 دولت بیخ اول سپوم گردش زان به سعادت دول کبر اول فتح و بیم جمع خوش خان نیک عهد پرورد
 جوان به برنا به رشاد به پایدار به سلو دار به جاودان به جاودان به بیروال به ناپایدار به تیز باد رکاب
 به مدرت به کاکار از صفات است در محل سپاس گویند به دولت او در دولت او مثل با قبالی او در
 اقبال او در افظ امدن در اندن در ایض و دشمن و دشمن نیز آمده و پسین استوار به است ملا
 طفر سے شد از دولت عشق در بر بکا به به بمن بخش سستی بچواد به در تو لفت خیر و تشبہ آن نصیب سے
 تنش کرده از دولت بشکبار به مقامات پروانه را استوار به اول بر روی سے چو ابد دولت دل جمع
 زمانه به ششم به که است حادثه ارا تمام پشت و پابی به شیخ خیر از سے دولت جاوید یا هفت بر که
 کو نام ز نیست به که عقبتش ذکر خیر زنده کند نام را به خواجہ شبر از سے محرم دولت بیدار بایلین آمد
 کفت بر خیر که آن خرد شیرین آمد به خارد رحمت کل دولت تیزی میراند به کل چو بر باد شد
 آندرت خارا خردند به صاحب سے بوابه دولت پریمی سخن شد به قد حمید که از خاتم سلیمان
 نیست به بیدار دولت چو ان دولت به بی دولت انکه دولت به شسته باشد اما قابل و به وضع
 دولت بیدار کنایه از ده فنی که بان نقاح تو را بگرد و این مقابل دولت طو ا بیدار است صاحب

صائب سے زچوم زیر دستبان از گل چشم بپنجه ن + و چشم دولت خوابیده را بیدار سازد + دیده
امید ما بر دولت بیدار نیست + پنجاب از چشم نخواستی دیگر است + نسیم مجرم در پرده دارد خواب
سختی + اگر آن خوابی بود با دولت بیدار از خون تر + دولت تیز کنایه از درونی که یکایک زیاد است
کبھی شد و چنین دولت سریع الزوال میباشد و صاحب این دولت را تیز دولت گویند و نو دولت
دانش سے بر سر آمد بے بسیار زود از من گذشت + دولت تیزی که میگویند شمشیر بود + خواجہ
جمال الدین سلمان سے من از ہر زخم شمشیرت نشان دولتے دارم + نہ انم عاقبت بر سر چہ اگر دولت
تیزم + دولتند و دولت حد او دولتی و دولت اندیش قریب یعنی ہم دولت کزای اگر سبب
نود دولتی مجرم ایذا رساند نظامی سے پذیرہ شوری سپہ بلند + بدولت کزایان رساند گزند + و در حق
سخ است در آرزو گزند سے تراد دولت اورا ہر یاد رہت + ہر مند یادوتے در خور است + ہر بر کجا
یا نت قدر تمام + ہر و تھذیبی برادر تمام + ہر مراضی دانش سے با مان کل کند در باغ عیش دولت
اندیشے + کہ پیشی ایہ بکار دیگران از کار و نھے + دولت خانہ و دولت مرای ہر کام بقلب
اضافہ رہین بننے ناکر و صورت دولت تیز این محاز است و سند آن در آب حیوان گوار گذشت
مع الھما ر وہ دورہ باشباع تخانی قریر میر خسرو سے مراد و عدل در من در رحمت است امر زمان او
سبوق و نوب و شہر و دید و کوہ و دشت و بحر و بر + قدر سے چون برین نظر بشتافت + راہ اندر
سواد دیر ہی یافت + ہر حسن دہوی سے سلامت از دل دین حسن چہ میجوئے + نہ دیدمانہ نہ و میقان
چہ در حجت خراج + دہقان و میقان سرب وہ کان مرکب از وہ کان بکاف فارسی کہ گزشت است
از عالم بازار کان پس منے ترکیبے آن منسوب بدیہ شد کہ عبارت از رومانی است و بجز بزرگ طلاق
یاقت و دہقانی فریہ علیہ و د آقین جمع آن و چون کشور و آقین عجم تاریخ باد نشانان جسم میرہ استند یعنی موخ
ہم مستعمل شدہ و نہ حکیم زود کسی و نور ج نظامی قصدا بہ پیر دہقان نسبت داده اند میر خسرو سے
کوئی بجای مرده بچہ کرد خلق را + چون مرده بظلم چہ دہقان کشد + و بکہہ ملاحظہ و جدید آورده
و برای میکشی صورت از دہکہ تقانات خزے در پیش خانہ خود بستہ دہقان بر کنایہ از سرخ و سے
انگوری دہقان خلد کنایہ از رضوان دہستان از عالم شہرستان سلیم سے متاعی ہر کہ در دہقان میں با
سے آرد + بخت شہر و بر اطراف او عالم دہستان + چہ الہد تقی شہ عدلت کنان بر دہستان و
دشت + ہر بجا بازار کان میکند شت + داده زدن کنایہ از داده گفتن دہ امر است از دادن
کہ بجا یعنی ضرب مستعمل میشود و بدین معنی نیز مشترک است در مذہبی اتقی سے داده زود از دہ صرف
زمان چہ جو غرہ شمشیران ہمکث زمان + دہ می بنی و فرنگی پرسی در مقام تخیل گویند یعنی آنچه
در پیش نظر است نفیس ان میکنی بر اسم آدم سے ز سوز عشق اکامی و از شرنگ میسری + چہ است
ایکہ دہ می بنی و فرنگ میسری + و د بافتج عبد سروت داده مشج آن زور نفس بر واضح افادہ سنی

از کنگه در سخن واضح افاده هیچ بسیار کند چنانچه از مواج استعمال معلوم خواهد شد حکم بودگی از آنست
استان شان جایگاه به هفت تا نهمه دوران درودی دوه ای دوازده برج دوه ای آن با آنکه
است کامی یعنی نیز آید چنانچه درین بیت علی سے بسک یا زده عقد سے کران دو دورا به طریقت
تولی در باره به بر خیزد چارده مدو بخش نایل چارده ده پانزده دوه پنجاه از خیزد
جان آندو میفرماید که ده تکایه از زرب از انت کزب هم کتاب جل نوزده است خاقانی سے سوکب
شاه اقران رفت بکاخ دشت سے بخشش دوه بخش چرخ دوازده دوری ده و پنج کیم دوز
غیر خالص کیمار مثل دوه دوه دوه دوه بی نزد خالص تمام عیار در نهمه باره بانی گویند از این کیم معلوم
شد محمدالدین علی و سسی از شته که نری که دوه شقال آن در کوره بر نهمه از خایت خلوص بیچ از ان کم نشود
و همان وزن برای قدسی سے بر عیار من نظر کن با حریفانم سنج به قلب ده پنج شمش کس بنقد ده دسه به
جیاتی گیلان سے بر مدد بخش زرت بری به مدد کیمه بخش نمود عیار به بر خیزد سے عید خیزد
فرموده شمش کیمه جای او به دوش نوزده دوه می ساخته کیمه او به ده ده گنایه از متون فراج
اسیری که بیخوشی اسرار بود در حکایت شیخ حسن لبری سے در فراق وصل در شکر و گله به من بودم
با تیار دوه ده به دیز گنایه از شجاع دولا در مولی منو سے شرح آن گنایه دیگر کم کله به از عیالی
آن نگارده ده به ادیب عیار سے از دین بطوایعت اطراف بوستان به وقت نظاره مردم کیکل
چوه ده است به ده بر که نفع را جمله کافه کاسی شمه ده روز گنایه از ایام عهد دودت قلیل
ده روز منسوب بوی غالب آبی سے ده روز عیش چون کنه دل در انتظار به زمین هم محبت صد ساله علم است
حائب سے ازین استی ده روز بیان آید ایم به دای بر خیزد از نهمه عیار است به مولانا سانی سے
چون زلف تو سرشته عیش از کف من بود به ده روز که با عقل به آموز نشستم به خواججه از سه ده روز
مهر که درن احسان است و فنون به نیکه بجای باران در صفت شمار بارا به ده زبانی گنایه از هر کله چیز سے
گفتن جبر حرف خود ثابت بودن شقای سے اینیم خانه زاو بوستان دوستی به ای کل رعنا جو کس ده زبانی
زود بود به ده کله گنایه از کله بسیار به طورا سے تم از صنوبر کند ده کله به کوبه چو شد بچون صسد ده به
ده مرده به بر خیزد منسوب به مرده که گنایه از بسیار مرده است چون زود مرده مرده و جام ده مرده نوری و جامی
که مردم بسیار کفایت کند دوه مرده کوی گنایه از مرده کوی است چه گفتن بسیار دال است بر مرده کوی سے
ده مرده کار بکنند در مقامی گویند که یک کس کار بسیار کس کند و این از اهل زبان به تحقیق پوسته شیخ شیراز
سے صدر کن ز نادان ده مرده کوی به چودانا سیکه کوی و پرورده کوی به نند نری توان رفت زود
زوریا به ندرده مرده به باشد نزدیک مرده بیا به نظای سے توقف کن ظل بر کرده ده به بر یک
جام ده مرده ده به ده است به ان گنهن گنایه از خایت بخود تهنه کردن و این شیوه نهمه است
بر خیزد سے زهر آنکه دواشت در دمان گیر سے به دمان رطوبت است آنکه می بانه باز به دمنست بوزن

و حجت حیرت کوسر کی دانیبری است و با فطر برون و خوردن و کرون کستلی اول در محبت شکوه بیاید با تخی
 سے نشانی رودنی قیصر خباب و فرستاد در مقام خواب و کمر حیرت کرد سے زنگام ام چند برون
 ریچین نام و پیش شیراز سے بجای که دشت خورند انبیا و تدر که زاجه واری بیا و دہلی بختین سنا
 معروف دور تہی دہلی بدال ہندی مخلوط اہلداد و اہل شہرت دارد دہلی زن معروف و دہلی
 بدو خوشین زون گناہ از طلب حیرت کردن و دہلی درین گناہ از رسوا کردن و قشای راز نودین
 نظامی سے صبا بلبلان را دریدہ دہلی و زما محبان رسے پوشیدہ کل و چہ سنہ کمن خود چہ فن نیز نم
 دہلی بدو خوشین نیز نم و دہلی زن پوشد در دہلی خشمناک و بر اور و زیاد از آب و خاک و دہلی بر باک
 نام برون گناہ از نوبت نواختن میر خسرو سے کہ چو شب نوبت خورد اتمام و صبح دہلی بر بیایا نام
 یہ دہلی ترس انکہ بے سرف حوت زند و قبل حربی و شوح چشم دہلی زیر یکیم زون چنان کردن امر سے
 کہ بغایت انگار اہل شد میر خسرو سے آن غوری بکہہ است و خورد و در نیم و در دورگی زشت تر از
 دیور یکیم و گاید کس بزرگشمن و چنان دارد و تا چند تو دہلی زون زیر یکیم و دہلی دو سہو بکسر شہرت
 معروف پای تخت سلطان ہند پیش ازین چند جانم دہلی آباد سے بودہ است و اکنون اندون قلم شہر شہر
 و در کلاوشا چنان آباد را حرسہا اللہ عن انکارہ و الا فاست و سہے بود برون قلم را دہلی کہتہ گویند کہ
 خطاب بجلال الدین محمد فیروز شاہ سے یا یک سہم بخش باز اثر بفرما بار گیر و با بفرمان دہ کہ کرد
 شہنم و دہلوروم و در قصیدہ مرات اصفاء آوردہ سے سخن زد کہ نہ کفتم من مینہ امر و زور و ہلو و
 کہ از خواب گران بیدار کردستم بشردانش و طہدی سے سریری کہ شیرین و خسوزندہ و زوار سے
 شہردان و دہلوزندہ و دہلوزندہ ہیزہ بالکسر معروف و درین بیت خود نظامی کہ سے بد ہیزہ
 آن کہ در ای محنت و چو شیران ز شہردان برون بر درخت و مرادند ہیزہ کسر حد سواد البور است
 و ہیزی منسوب بد ہیزہ گناہ ز سخالی کہ از اندرون خانہ خردہ و از برون خانہ خری گویند و تہر شہد
 و در شہد سے گناہ ز سخان اراجبت یا حاصل و مسیح سخن دہیزی تہنہا دہیزی دہن و وہان دہلورون
 ترجمہ ویدہن گناہ از کے کہ بر کفار قدرت نہ ہشتہ ہشتہ صاحب سے عاشقان بیدہن را
 زہرہ کفار نیت و در نہ جانی کوسر بر خالیت در کج لبش و و بر دہن زون دور دہن زون
 ہر دو کاو رہ ہلور سے زہم گر چہ خیمارہ را بر دہن و ہست تو ہشتہ ہمان چشم من و عبد القادر
 نامی سے اکدم شاہ خواند از دہن و از دانش کوشک گناہ برون و دہن پیری را کشتن
 بنی استواء و بناقت ریخرو اشتن طرا در تعریف قدح سے دلیران بوسہ لب شوخ من و مذاج
 کے خیر اوین دہن و اشرف سے عزیز با طلب کوسر زون لب چکنی و دہن گفتن انہا نتو دار و
 مران طرا سے زنای غمخلاف تاز کی تہا درین کفن و زبان بکشیران لشکرین لب کردہن و ار سے و
 مرزا فرطت سے بیار دعوی حسن کسر دہن مراد و قیمت منہ بلبل کل ابن دہن مراد و عالی سے

نیز چنانچه که دارد و این که نوشتند + آن را در کتب معتبره در دست زبانیس + پاکه آن در دست و این + آنچه در آن
 پند در آن + تک در آن + خشک در آن + در دیده در آن + در آن دیده + تنگ در حوصله + تنگ شور و کفر + تنگ در
 شیرین بشیرین پهازه + ناتی + روزی + راز زبان + سز عیش + بفریب + بوسه زریب + بوسه در با + نماندن
 تیس زده + نیم خنده + نچرخه خند + خندان + تنگ بشادی + نادیده + باقی لاکلام پاک + خشک در دیده + از صفات
 و کلام + تنگ شکر + پسته انار + یاسین + پیمان در ج + جقه در زبان عالم غیب + آنچه نچرخه خیازده پر در نچرخه حاصل
 نقطه بودیم جوهر فرود لا تجزی حقیقت نوش شرح بودیم سها غزوه نچرخه اسرار نیده دنیا در سها میم میم مدغم نون نون
 بسج زلفیات است صائب سے از روزنه عالم غیب است فرحات + چون تلخ امید از زمین یار تو کرد
 کلید سخن اسرار غیب در غیب است + در آن تنگ تر انگلیس نمیداند + عرسه سے چون بیازید شوم
 مذم ارباب کلام + خنده جوهر فرو است دلیل تقسیم + اثر سے قابل بجز ولا تجزی شود حکم + هرگاه
 میشود مستکلم در آن تو به سحر کاشته سے بچمن خوام و سحر که مشاخ طبعنا ترا + هر گوشه گفت گشته
 نچرخه خندت + شیخ بشیر از سے در آن تنگ تو گو با که نون نون است + که در ره سیف و رآید و یک
 پید نیست + کمال نچند سے در آن تو میلم است و بالافت + خدا کے از یاد این دو از پها + خان آرزو
 سے یا چون خوندے کی بار شود میم آرزو + سها م کوسها و نیش میم مدغم است + مغل کتب نین که من
 دارم + در این انار یاسین است + قبول سے در آن نوبیح است از من زبانی + اگر گویت سبقت
 ندرد + سها معیار سے کشته ز خط حساب شش پاک + باقی لاکلام او خست + میر خرد سے
 نیزه دینار را مانده در آن تنگ او + در دل تکم کله آن نیزه دینار + مولانا مظهر سے سنگین دلی سها
 دهنے سرد فاسے + کسین نئے مستاره جینی نگری + یکلم سے با این شکر که نصیب دهن است
 و ایم که جوار زر سے ارباب نهر نیت + یکے از اساتذہ فرایه سے آن نقطه بودیم کی سگو سے است
 خود نیت در گشت در آن تو بود + در آن او معایت شکل + زرد کوسها خوریم گشتون + در با لفظ
 شکستن و شستن و دد ختن و باز کردن و در کردن و کشادن شکل مظهر سے عجب نیت که کو دک
 سے زبان + ملاحظ سے اول کتاب در آن + صائب سے حاشا که زخم ما دهن شکوه واکه + خود در بیان
 ناز تو شمشیر بسته ایم + باز اگر از جبهه آتش تور نجا + چون با بیان تشنه دهن باز کرده اند + مولانا مظهر
 سے کتابه کلی دهن او را دهن نایه شکست + و در کت سون زبان او را زبان بایه کشید + در آن زبان
 کتابه از جبران کس سها مذل خسرو سے شکر که دید آن جمال نورانی + باز نامه شش دهن ز جبر نئے +
 در آن خشت شش کشتن کتابه از میر خسرو سے زده شش زده ذره فاش گشته + در آن نسته خشت
 کشته + در آن برایشتن کتابه از حلیص شدن و طبع کردن صائب سے حدیث تیخ تو هر جا که در میان
 آید + در آن خشم نضید ان ارباب میگردد + دهن تلخ بودن ز جبر سے کتابه از کله منه بودن خراج
 نظمی سے پارول از روز و تلخ بود + کز دانه کله او دهن تلخ بود + دهن نچرخه کردن کرد و در دهن

دین برای آواز دادن و پوس گرفتن و مانند آن تاثیر سه دین خویش کند غنچه صفت نوح سبیل + بوسه دور
 زنده سبب زخندان ترا + سلیم سے کل دین خویش سازد غنچه از پیر صغیر + در کستانی که طبل باغبانی میکند
 صاحب سے لب اجام بوس بوسه دین غنچه کند + چون زنی صورت رخسار تو کفهام شود + دوشن سے کل
 دین ترا غنچه پیر دست بوسش کرده است + لاله در پایش قدم چون کرم خوان وطن + دین کسب است و دین کی
 شیرین کردن کنایه از شوق دادن در راضی ساختن بجز سے دین شیرین شدن لازم تره شیخ خیر از سے سخن اخو
 بد آن بگذرد و سودی ندهد سخنش تلخ نخواهی + منش شیرین کن + صاحب سے تا خون خود آن قیثه شیرین
 میکنم + تلخ تشنید حبث عشق شیرین کار ما + صاحب سے از بوسه آن لب دینی شیرین کن + آتشه
 است بنان در پر طوطی مشکوش + دین تیشه فرا و بجز شیرین شد + بچه امید کند کار نهر پیشه ما + تلخ
 گوئی من عشق عالمی نپوست + بوسه چه شود گمراه آن نبوی + امیر خسرو سے اول از نند و دانش
 بر بستند + بود از آن هزار رشکستند + دین نشت با صفا کنایه از سوز از مقوله دین دریده دین دیده
 کنایه از بر زه گوئی و پوچ گوی و با صفا صفت دین است صاحب سے بسیار ز جفاست که خاک
 است بر شش + نتوان برشته دوست دین دریده را + سید قاسم انوار سے خوش گفت در میان
 رندی دین دریده + عارف خدا نذر او نیست آفریده + طیر فارسی بے سے روزی که گویم سبیل گفته
 است + پیدا است ندانم که بطل گفته است + از غنچه بسته لب نمایان کار چهل بود دین دریده هم کل
 گفته است + در طلاق آن با لفظ شوق داده استواره است داله هر دی سے با شوق دین دریده نماند +
 از صبر زین بریده کاری + خواجه جمال الدین سلمان سے آه دین دریده مرا فاش کرد در + اورا کنایه
 نیست منش کشیده ام + دایکیر آنکه دین مردم را از پوچ گفتن + بند و میرزا عبد الثنی قول یعنی پوچ کو بسته
 مانعین محل تاملت سے اگر چه مطلع غزالی من چنانکیر است + دے چه چاره کنم سے دایکیر است + دین بکن
 آنکه بر دین کے بوسه + میر خسرو سے لاله که شد با دین بوسه + دیده تر کس شده جا بوسه او +
 دین بند خیری که با دین کے بند توان کرد علم لزانکه تو زبند یا غیر آن صاحب سے بقره سیر سے
 دین نبوی نباشد شیرا + عاقبت آنکس که مال از دشمنان دارد و ریغ + ظهور سے گوید شهبانان
 بحرف مدتش در دین بند ککان کوشتن دین شرک و بجزی کنایه از استفسار کردن بجز با چه
 چو می شد تم از شوق ایشان دگر دی + دین به پشش با خویش کیر نو تر + دین باب کشیدن
 رضو کردن تنها سے راه حجاب وارد آن برکش لب + چون بوج عاقبت ز تو قطع نفس بعد + دین تیغ
 کنایه از دم تیغ صاحب سے سهل شمار عد و را که مکر در رزم + دین سخن از آب روان ریخته است +
 دین خوانی از دم دادن شاعر گوید سے قلندر مشربم کردیده ملک فقر تیزم + دین خورتنے کنده با دین
 زنگ در تیزم + ریغ و عطسه عشق مراد چه نم زد دین خوانی رقیب + سیمای تیش از دم حد و نشکند
 دین زنگ و دین زنگ سسکه که از او چشم است دانه از کفار معنی نیز گویند میرا ہی سے هم سسکه

درم طلا بار + مع دهن نرنگ دارد + مع الحاقانی **دی** بیای سردت بر دزد که شسته چنانچه در پیش شب که شسته
 در ویر و زودی شب نیز گویند و نیز منسوب به بی بی روزی که شسته با با قحانی سے غرض سینه شده امر در غرض
 دین با + چسنگ بود که آمد با بکینه ما + و لا اندر دزدگر خوش حالتی در کس غنیمت در آن + بین ناکامی مشرود
 و کام و نیز خود را + سحر کاشی سے مسجدی لڑی دی که چه کرده ایم ولی + بروی دوست و کرم و پیش و نیز ما +
 دیانت وار به ال و دیانت گر بینی بر سر و سه ای شده زای سلامت و سلامت بری + دین تو فارغ ز دنیا
 کری + والد بروی سے با دره را سالی امانت داشت نے داد و نمود + بر دیانت داری بجای مینا
 سوختم + دیبا بیای مجهول طاهر معروف نفیس دیبا نریه علیہ و دیبا ج بیای صورت نیم تاز سے سوب آن
 بر غزی سے دست قدرت در کار کا غفلت دوز + یکے کلیم ہے با فدوی کی دیبا + دیبا شب قوز
 در دیبا شب اندر روز نوعی از دیبا که در عرف هند تافته پرده نو قحانی و فاخر هند اشرف سے مینا به
 روز و شب در یکدیگر آینه + بچو دیبا شب اندر روز با ب عمر ما + دور تذکره علاج الشراجهین آورده اند
 سے بچو دیبا شب فسر در از شنا ب عمر ما + درین ظاهر ابراجت است و یار کرد و دیبا ب است و دیبا پی
 بنی انوری سے الا از ان لحاب که مشوج کلک است + دیبا جی تضاکند پودر تارکک + نظامی
 سے صبا چون در آید بر بیباگر سے + زمین رود می آرد بر اشتری + بر غزی سے سر شک ابر و دیبا
 بافت با فدوی مین دیبا + نسیم باد غمزوز سوزید در هوا خبر + در باروی از آسمانی خوب است پسند آن
 دراه دیباروی بیاید دید بان جمعی که در دم آینه + چینی را از دور به بنید و با ندر و بیان شهر از آن با خبر و نه
 سبح کاشی سے بے سایل نراه یکساله + بکر چشم دید بان کرم + کلیم سے تا شود که از ان علم کدی
 آید بهر + آستان از غمت اعدید بان با لکنه + دیدہ بان آیدہ وار گنایه از جاسوس پس لفظ دیدہ درینجا
 به سخته نگاه باشد + که تواند که دید بان دود دار بدون با بود در بیگورت حاصل بصد دیدن خواہ بود
 و کلمه بصدیر آقاہ سنی نسبت یا مرکب یعنی حافظ و نگاہ بان دید حکیم سے سے خود شان از انجا یکے دیدہ وار
 کہ بے ہیشان نیت جان مان نگار + دید نم لڑو یعنی خیابان انم کہ مراب بنید ویت کبر اولی در شش دوم
 خوبنا و خارسیان یعنی مطلق جوان استعمال کنند و بالفظ خواستن و بودن و دوان مستعمل تاثیر سے ویت صحبت
 ما بعد جابر عشق است + است بودیم و نسوی میکہ و غافل رفیق + والد بروی سے بر شہید تو صد جان
 دیت ہم دو شش + بقدر قوا پیش اگر باشد اختیار مرا + دید دیدنی بیاسے معرفت نظارہ
 و تماشای ملاحظہ سے حسن این مانع زر خرید کنست + چشم بیل اسیر دید کل است + دید و داد
 دید باز دید و دیدن دو دیدن کردن و دیدے کردن بلاقات رفتن میر علی اقری برد
 سے شب جو کرم دید نے دختر ز + ترا که بچا نشین در شب آید بود + کلک کاشی قحان کلیم شترہ
 بیباک او ز امان + کہ آلی دوز کس بیباک کرم دیدن + حکیم عبداللہ دست و حکیم اسمعیل کرم دیدن
 دلم ز غم دید باز دید شکست + کہ نا ختم بکر از بال عبید شکست + کلیم سے برون نیر دم از خانه

از خانه بچو آید ام + اگر بیدم آید دانی بنم + بروی ساغری ماه عید را دیدم + بن پس است درین عید
دیدم و دیدم + صاحب سے عید و نوروز مبارک بنا بود عن الکمال + دیدم و دیدم که آئین و شمار مردم است
کشورم کس بر سر بر روی و نیا چشم ازین غافل + که دیدن نیا کے رسمی عاقبت و دیدنے دل و دیدار
مرا وقت دیدن که ترجمه نظاره است و مشک از صفات دوست و بنی روی برق شمع شمع - صبح از شبها
اوست و نیز بنی آسنگار الکمال اسمیل سے خبر کے گا اور عطسه نوک + بوشس را کرد و در جهان دیدار +
درین تیوان که تخفیف پدیدار شد اثر سے ایسے بوشس آدم که صبح دیدارش + صافیت بخش وستان
باشد + خان آرزو سے چو آید چرائی نیت لازم خاندارا + فرزند مشعل دیدار کا شانه مارا +
خواجه آصف سے برو تسکین دیا کھٹھ کھٹھ برق دیدار است + زهر برق کھٹھ در دل من اضطراب شد +
دیدار بین دو دیدار جوئی م در ویشس عالم پرو سے بخاطر کشتہ آئے شعوری + زمین سے آید دیدار
بینے + دیدار بینی عشق باز سے کان و دروغ است کی پاکبازی و دیگر بوسبازی و این راهزہ کار سے
نیز خوانند و اصطلاح و طیان کار و مطبخ گونب اشرف سے پائے لب عالم سفلی جلوی کے سے +
ہرزہ کا سی دیگر دیدار بینی دیگر است + دیدہ مرا وقت چشم و بے دیدہ نامیانفا سے سے برآید
توان نمودن چراغ + کہ حسرت دیدہ رادل نخواہد باخ + در کب است نمرد و بای نیت دیدگان جمع
دایع دیدہ - دریا دیدہ - دل و دیدہ - دیو دیدہ - رم دیدہ - سال دیدہ - سیر دیدہ - چاند دیدہ - خواب
نادیدہ - خواب دیدہ - اپنی دیدہ - جاروب دیدہ - جرحت دیدہ - سنگ دیدہ - باران دیدہ
بلند و پست دیدہ - پاک دیدہ - تاج آیدہ - جنس آیدہ - آتش دیدہ - چون خانہ آشدیدہ و موسے
اتفس دیدہ - صاحب سے آسمان چون خانہ زبور آشدیدہ است + در تیر این سقفت شمار چون خواب
کے + دگستاخ - بریشان نظر - دیدار جوئی - غر خوار - جو بار - فویا بچکان - اتش بچکان - غور نشان
خونابہ نشان گریان - گریہ - زاری - و خشم نشان - حسرت نشان - حسرت کش - بر حسرت - گوہر نشان -
دیا نژاد - دو لابلے - ننگ - جیران - حیرت زده - حیرت نیر - شر بار - کرم غلط بین - بشر گئی -
شرف خاک - پوشیدہ - کناوہ - بنیا - روشن جو بر نشان - حیرت پذیر - پاکت بیدار - شب بیدار -
شب زنده دار - عودار - از صفات - وگرہ - غمزلوح - ورق - جوئی - جاب - مرغ - زارخ - از شبها
لوت عرف سے کز آید سر بر خاک ویش نرکان جواز + چکل اڈاز و چراغ دیدہ بناسکن +
دانش سے توان کشید منت صبا و اگر توان + چون مرغ دیدہ در نفس آبی خوششش + قاسم
مشہد سے سے جنس نعت جو بہر دل خود پاکتم + نقد رشک از گره دیدہ واکتم + بر نوح دیدہ گریہ
کسان و دانش آصف + تحریر شوق کوسیاہ است در ہنوز + یکم بر صدق دیدہ خیالت تحریر + کردہ از
صفحہ دل حیرت صبور سے ہمہ حک + عین دیدہ بوزم کہ پر سے وار مبارک + بوی مردم شنود + بر دل
دیدہ نکت گنایہ از چشم بے خرم دند آن در لفظ ویرانزال بایہ دیدہ شوہر و دیدہ نرم ہان چشم شور

کز گذشت در کتابه از چشم نرم میر خسرو سے دیدہ اسلام علی بخش نرم + دیدہ از ان نرم تر دم دہ در شرم + صاحب
 سے روستے تا بد زحمت زبان سوزن دار سنگ + دیدہ سے نرم ہا از تیز سے دوران چہ پاک + دیدہ یہ
 دیدہ کا فوری کتابہ از نا بینا غمی سے دیدہ سید کا بسم ایرمانہ + آہ ریحہ طیر است کہ در بعضی بزرگ
 دیدہ میزان کتابہ از کھ تر از دیدہ پشت دیدہ قفا و دیدہ مقعد ہاں چشم پشت دیدہ پشت گذشت
 کتابہ از سوراخ مقعد کمال اسمیل سے دیدہ مقعد شش بگرور است + چون ہر سال اخصاب + اگر شست
 علقی ہر شب + شاف اگر دروچرا باشد + دیدہ مقراض دیدہ رکاب دیدہ غریب دیدہ دلم
 دیدہ ز بخر دیدہ سوزن دیدہ ہجر پسین دیدہ ہرین بیاید درینا لفظ دیدہ در بعضی معنی سوراخ
 و در بعضی معنی حلقہ و در بعضی معنی حدوت است انکو روحان زیاد سے نصائے باطن از عشق عالم گیر روشن
 ز اعجاز جو نم دیدہ بپنیر روشن شد + مرزا صاحب سے شغل سوادے من کہن گزار افتادہ است +
 دیدہ ز بخر ز دیوانہ من روشن است + خاک دیدہ مقراض جدے بادا + کہ از ان صاحبہ نرم جدا
 کردہ + ہر کہ چون رشتہ ز بار یک خیالان گزید + نور شش تک تر از دیدہ سوزن باشد + روگردانید
 خالی از دی بپشاک او + این سپند از خیر گے در دیدہ ہجر شست + دیدہ ہم کتابہ از دایرہ خود
 کہ در رسم خط در بیان دہانہ میم گذارند دیدہ گاہ دیدہ دور پسین معنی صاحب بخشش و شین معنی جاے
 نشستن جو ایسی دمیواند کہ درینجا نیز لفظ دیدہ ہون + بود خواجہ شیراز سے گو غنیمت شمار صحبت نا +
 کہ تو در خواب دبا دیدہ ہم + صاحب سے دل از سفر زید و نیک با جگر گرد + بقدر ابلہ ہر پاسے دیدہ
 گرد + خود سی سے چو لزدید کہ دیدہ ہش بیید + سوی زابلستان خان کشید + دیدہ باز نظر
 خورے سے ز آفتاب بنظارہ دیدہ باز ترم + نگاه تیز بے چشم لبکان دارنہ + میر خسرو سے
 چشمت کہ میں خواب از است + یارب کہ چشم دیدہ باز است + ز غرہ تو گرفتہ است رسم ہر
 درے + چنین کہ ز کس بے شرم دیدہ باز آمد + سعدی سے جو د از دریمان گردن فراز + بجز کس
 آنجا کے دیدہ باز + دیدہ دوزخیاہ از توجہ و کمرندہ بچرے خورے سے برین شب کرا علی شود دیدہ
 دوزخ ز پر دین کند خردہ بیٹے بروز + دیدہ بد دور در محل و کا گویند یعنی پشت چشم بد ازین
 چیز دور باد صاحب سے دیدہ بد دور ازین یوسف کہ دوزخ + دوزخ حسن ادیک دیدہ حیران است
 دیدہ آب دہون ہاں چشم آہن دوق دیدہ برسم ہا دن کردن چشم بستن ابو طالب کلیم سے
 تاشائے جهان کز دوق دیرے دیدہ برسم کن + اگر خورے کہ بکناید دست سرور گریبان بر +
 دیدہ گرم کردن کتابہ از نمودن خواب نرم کردن دیدہ گرم نشین دشمن لازم نہ خواجہ شیراز سے خدارا
 ای رقیب شب زانی دیدہ برسم نہ + کہ من حاصل خاموش نہانی صد سخن دارم + صاحب سے لکڑہ خواب
 گردیدہ خوربار عاشق را + کمازی گرم کرد دیدہ پانہ در شب + ہا با فانی سے مشہا نم زور تو
 ناموتہ + ناکر وہ گرم دیدہ بیدار اندکی + میر خسرو سے پہلوی سنگین برین نرم کرد + دیدہ مخفی

تجفین قہری گرم کردہ عبدالمطہف خان تہا سے جدا زردی ترکیب شب قسم از لیش می + نشد گرم شود
ویدہ پیار ما + ویدہ نازک کردن و ساختن بدقت نظر ویدن طالب اعلیٰ سے ویدہ نازک مانند انکو درین
زاید نکر + تا چہ اپنے صاحب مشرب کوشیا گویت + من نام کپہ خویش تو صاحب نظر سے + ویدہ نازک
کن و نیکر کہ پیا خادوم + ویدہ سیاه کردن بجزئی چشم و دقت مثل چشم سیاه کردن مدعونی سے بعد عدل
تو کز کحل خرم بچو خوال + بخون کرک سیاه است ویدہ اتمام + خلافت قاعدہ میا و پیشون شاید + کپہ روز
بایسک صید باز جام + ویدہ سے ویدہ سید کرد باحوال + چشم رسانید باقبالی + ویدہ کنیہ از روشن
وینا کردن صاحب سے کتم سیاه ز نظارہ بقتضای عیان + شود و ویدہ جو با و ام اگر سفید را + ویدہ
سرخ کردن بجزئی کنایہ از طبع کردن و بعضی بی لنگہ و تیز کردن و شہوت کمر بستن و شہادت و دین جنت مولوی
جای سندا آوردہ سے بہر کل رخ کہ گرم سیخ ویدہ + کونون از ہر طرف خونم چکیدہ + ویدہ بر طالی سے
زاشتن کنایہ از اعتبار بحال او کز خون دانش سے مٹل شکم کو چہ گرو آستین از لیشی است + ویدہ بر عاش
نادر دول گرفتار خود است + ویدہ پریدن بہان چشم پریدن کہ تبار سے اختلاج گویند و نیز کنایہ
از مشتاق و آرزو مند بودن سے می برد ویدہ امید و عالم صاحب + تاکر اولیت ویدہ اسیر گرد
بکیم زالی سے ویدہ ہی برین زبولش + پریدہ ویدہ زکس لبولش + ویدہ سفید کردن چون دستار
کرون کنایہ از نایبیا کردن صاحب سے ویدہ خود کرد جو دستار شکوفہ + بر کرد و سوز پیرین یا شکوفہ
ویدہ گرفتن زکس کنایہ از سلب کردن عبارت ویدہ رفتن لازم شدہ اول ہر سے سے زخم از چاہے ہمان
کھڑکڑایا رفتی + ویدہ سیم رفت زاز ویدہ تو شہارفتی + صاحب سے یافت اہلی بصری کہ شدہ
خود یعقوب + ویدہ از ہر کز شد بصیرت دادند + ویدہ برد و دقت و ویدہ بر بستن و ویدہ پوشیدن
بعلہ از مقابل ویدہ برگردون در روشن کردن و ویدہ کنان دن او بخت کردن بعلہ بر و ویدہ با لیدن
و ویدہ مالیدن و کد دقتن جدا ورون و بر ہم خوردن ہر کلام ہر وقت سپین در بخت از ہم کدشتن کار
گذشت سے کدخت از ورق لالہ ویدہ ام صاحب + کد ام سوختار ب درین رسا کدشت + حافظ
سے بنامین کہ فکر حسن رخ تو گیت + تا ویدہ پیش کبذک غیرت بر اورم + سلمان سے من خبر قبح
برکتہ ویدہ جو نہ کس + فردا کز خاک کھدم باز نشاندہ + قاسم شہیدی سے قاسم انجام کرد سے
آر و از کوشش صبا + ویدہ ام بلہ نبوی کز کلم کبدر + زمانہ شہروز سے کز ویدہ انصاف با نیکنای
دانی کز زردی تو چہا بردل من رفت + سدھی سے زوپہ نت تو نام کہ ویدہ بردوزم + و کز مخالف ہم
کو تیری ایہ + خردمند از و ویدہ برد وختی + کچی حرف درد سے بنا نوتی + و ازین استفادہ می شود
کہ بعضی خافل کردن جسم آہ + ویدہ کنان آمدن بغیر کا فیض کو کورد تول موسیر خسرو سے دانندی کہ بیہتر ترا
مرد جوانی با زین ویدہ چہ دیدہ کنان با نیکم بندہ خسرو کز تو دیدہ خوشید بر رفت و چون سیر شدہ تول کورد تول موسیر خسرو سے دانندی کہ بیہتر ترا
سے خود ویدہ کنان جلمیادہ جو بر تو + ویدہ برد از اول دجان گشتہ خریدار + ویر با نفع کنیدی کہ گفتار

دوان پریشانی گشتند عین مقابل حرم بود و فارسیان بنی مطهر گشتند استمال نمایند درین بیت شیخ ابو نعیم غامضی
 سے ویر سے گیشم درین خرابه کین نامبر و مزدگتا به به جناب خان از نو میخوانید که اگر کشیدن یعنی نقش
 کشیدنت می تواند شد و اگر یعنی عمارت کردن بود محل تامل نبر که دیر کشیدن کسوم است و در کشیدن
 هیچ جا دیده نشده دیر خانه از عالم بخانه اسیری لایبی سے من دو چون نماز در میان به چه مسجد چش
 چه دیر خانه به دیر کسر مقابل زود دیر سال و دیر گاه و دیر گاه ان و دیر یاز به تخته سفید کشیده
 کتابت زمان و دیر پیش دیر یاز یعنی شب و روز باشد و معنی ترکیب آن یعنی حرکت بعد چه یاز حرکت را گویند
 و دیر یاز موجوده بجای تخته فی دوم چنانکه شهرت گرفته غلط محض بلکه خطای فاحش است کمالی خجسته
 فراموشت کنم گفته بزود به ملا از دیر یاز این نکته یاد است به با با فغانی سے گشته دیر سال از نه کند
 بجز و به چاشنی که میدوزت باید را به ای که از دیر یاز فتنه نسبت آن غزال به تا نشود نماید
 زود پیش این غزل به سعدی سے اگر زنده وارد شب دیر یاز به نخبند مردم با رام و ناز به عشق من
 بر کل خست و او در شکی نیست به دیر سال است که من مثل این لبانم به سخن کار خسته سے برسم یاز به
 شایان به نه پرسیده از تو دیر گاه ان به و دیر سال و دیر سال کنایه از عمر کلان سال پیر باشد و دیر زود
 و دیر نی بود و دیر نی روز و دیر نی زاد و دیر نی سال شد طالب آبی سے از جان دیر ساله عجب اگر کنم
 یاد به اکنون که با فتنم بر تن جان تازه را به شیخ شیراز سے چنانچه پیر دیر نی زاد به جوان از ای که پند
 پیرانه داد به و تهنی سے به ناد لیران دیر نی روز به بر آست منگام و لغز و به چانه از دیر بار که کرد
 جاک به پیر نی سالان جنگ آریک به تظاتی سے دیگر باره که روش سنگد رسوال به که آس به بان به
 دیر نی سال به زینک این پرده دیر سال به چنانی شدم چون یارم خیالی به که دانگه این خاک دیر نی
 دور به تپه غار سے اندر چه دار و بنور به پیر خسرو سے چه خوش گفت و آنکے دیر نی بود به که کس روز
 کس یار دور بود به دیر شناد دیر پر و دیر صورت و دیر صلح به که ام مروت پیر خسرو سے در حق انش
 بر خود داشته به دیر خصومت شود زود داشته به ارادت خان واضح سے صبا گو تو خود ان شوخ دیر
 پروار به که را بیکان مره از دست خود دل مارا به رضی دانش سے بخون ازان کند دیر شناد عظیم به کار سیا
 فرکان بر من نمی آید به با با فغانی سے فراموش کند آن دیر پروا به بلا سے جان مردوزن بین است به
 دیر خند علی خراسانی سے بر هاشم وصل گذاری کرده است به کظاره شکفته لب پیر خند است به دیر انزل
 انکه انزال پیر کند مرگ سیاه سے کس داد خفته چون من شدید نیست به دیر از نه لے مثال من حال نیست به
 از اول شام نیز تم تا دم صبح به از دید بخت گیر نم پید نیست به دیر دور از کواکب یعنی اسیر چون
 کیوان دین لفظ هزار ایرتاشی شهر و آری است دیری حاصل بالمصد دیر شدن فاضلی لایبی
 سے چه سان کنم کله از دیر کی حال که عمر به وفا نکرد بان دعه زود که کرده به دیر شدن
 کنایه از مردن و خراک شدن و سب و دن صیای بخشی سے چه بر سکے که حال دل جوشت به و لمن دیر

مشد حیات تو باد + مولوی منور سے سے ہر کہ فرما پوز آیش میر شد + داکو بے روزگاریت روزش ویر شد
 در ماندہ مجلس انکہ در آخر مجلس سید سے جو ویر ماندہ مجلس کہ آید آخر نرم + چمن خوان شد واکر اشیا ن
 کریم + دیکس مانند و ہتاشیخ شیراز سے چه قدر آورد دیندہ عردیس + کہ نیر قبا دار و اندام ہمیں +
 فرخار دینس + حروریس + خایہ دینس + ویک بوزن ریگ ترجمہ قدر یعنی توب نیز آوردہ اندام سدی سے
 ہر گوشہ سزاوہ ساختہ + ہمہ ویک خشنودہ انداختہ + لیکن ازین بیت بھی تمجید مستفاد میشود
 نہ توب مگر انکہ مراد از توب غلولہ توب باشد ویک برابر کردن دو اشتن ویک ہر ویک ان نہادون
 چہ پنج طعام ملاحظہ در تعریف چراغ سے مگر لالہ در بخش کار کرد + کہ بے ویک ان ویک برابر کرد +
 خان خالص سے آتش ملی را بہ پیش کل ہانا سے بزد + لالہ را دیدیم دیکے در عین برابر داشت +
 ویک بخش اورون کنایہ زینتہ و کامل شدن نظامی سے بہ نیکو نہ نیریت ہا را کے بخش ہنہ ہر دوش
 آوردہ دیکے بخش + ویک ان سرور ہون کنایہ از کمال بخش دست کردن شیخ شیراز سے بلطف سخن
 گرم رومر و بود + دے ویک بخش مجب سر و بود + ویک یعنی من بعد واکر یعنی من قبل نیز آید وکاسے
 افسادہ منی مطلق تہد کند چنانکہ درین عبارت گلستان کہ خاک بار ویک آورد کے دل بخش کردہ کا ہے
 افادہ منی محدود ہم کہ چنانچہ شد دیگر یعنی نالت ویکو کے چ خاک بر کند یعنی پیش ازین چہ دست
 باز ہوا سیر سے کشتہ بخار ہا ز سر کوشش نیروم + دیگر چہ خاک بر سر طاقت کند کے + دیگر چہ خاک
 کلا بخش بر دار یعنی ہمہ چیزش کشیدہ مگر کلا بخش ملاز سر و کنے و نیز گویند خدا مارا با این روز سیاہ گرفتار
 کردہ است ویکری گوید کلا بخش بر دار یعنی دست با و نیر سد چہ کار میوت ہنے کردہ این از میرزا صادق
 علیخان بہ تحقیق ہو کہتہ
 بخش طعام پیش ہر فقرہ ظلمے بکہ سئل گزیم ام آشوب دریا میشود + ویک بخشی بیکہ گزار بخش
 در میشود + دارا بیک جو یا ہر سیرین کوہ ہر پنجال سے سلامت تا سیم این رہ ہا رد + نزلہ
 دیک جو شے قدر دارو + دین با کسر شس سیرت و حادث و کاروشان ادیان مع و با لفظ
 اقتضائین و گشردن مستعمل ہا خسرو سے کرنا بیستے کہ دین را کتبیر سے ہر حصے + کرد کار اندر جہاں
 پیڑ سے نشانی + دین در دین ہرور کنایہ از شمشیر شیخ شیراز سے چہاں دین ہرور و اگر
 نیاید جو ہو کہ بیدار عمر + فرودسی سے ہر دین وری کو نہ بر دین بود + نہ بر دوان دار شش نغمہ ہر بود
 درویش دار ہر دی ہر سیرین ہرات سے صحتش ز محققان دین در + چون حالت آسمان را ختر
 دین و دنیا باز کنایہ از عاشق پاکباز تارک ماسوی اللہ کلیم سے دین و دنیا باز عالم سوزد سامان
 دشمنم + زہرہ را بیاز سے از فصل نما ہا ہر س + دنیا با کسر نو ہی از زر مسکوک رایج دولت
 دنیا نیز مع دین دراصل و ناز ہر دنون بودہ کہ نون لولی را بچیت رعایت حرکت با قبل بہ تقانی بدل
 کردہ اند مثل تبدیل داو باور دیوان با شدہ لال دواہ ہر جمع است بہ تقدیر یعنی آفتاب شیر آردہ

در آن پرستش گشته و این مقابل جرم بود و کار بسیار بجزی مطلق گشته است حال نماید و درین بیت شیخ ابو الفتح قاضی
 سے ویر سے گشتم درین خرابه مکن نامبر و مندی کن به جناب خان از زمین میفرازند که اگر کشیدن بسنی نقش
 کشیدنت تیرانه شده و اگر یعنی عمارت کردن بود محل تا ملی زیرا که دیوار کشیدن مسرع است و در کشیدن
 هیچ جا دیده نشده ویر خانه از عالم تجانه اسیری امی سے من دو چون نماز در میان به چه مسجد پیش
 چه در خانه و در با کسر مقابل زود ویر سال دو برگاه و در کا ان ویر یاز به تمانه هفت کشیده
 کتاب از زمان دراز پیش ویر یاز یعنی شب دراز باشد و نمی ترسی که این علی الحکمت بعد چه یاز حرکت را گویند
 ویر یاز بجز در جی سے تخانی و دم جانگوشهرت گرفته غلط محض بلکه خطای فاحش است کمال خجده سے
 فراموشت کنم گفته زود ویر یاز ویر یاز این نکته یاد است با با قاضی سے گشته ویر سال از نه کند
 بگویم به چاشنی که میدوزت پایله را ویر یاز ویر یاز گشته است آن خزان تا نشود نماید
 زود میوشش این خزان به سدی سے اگر زنده دارد شب ویر یاز به خبند مردم تا برام نماز به عشق من
 بر کل خسار تو امر در غیبت ویر سال است که من بلل این بستانم و سخنر کاشی سے بر رسم یاز به
 نشان به نیر سپید از تو ویر کا ان ویر سال ویر ساله کنایه از سخنر کان سالی پیر پند ویر زود
 ویر نید بود ویر نید روز ویر نید زاد ویر نید سال مشک طالب آلی سے از جان ویر ساله عجب گر گیم
 یاد و اکنون که یا قیم به تن جان تازه را و شیخ شیراز سے چنانچه پیر ویر نید زاد و جواز ای کے پند
 پیران داد و تفسی سے به ناد لیران ویر نید روز و بر است متکا مرد لغزوز و چنانچه در باره کرد
 جاک و پیر نید سالان جنگ تر ہے و نظاتی سے در باره کردش سکنه سوال به که ہے هر بان ویر
 ویر نید سال و زیز نیکس این پر ده ویر سال و خیال شدم چون نیارم خیال و که دانکه این خاک ویر نید
 دور و پیر فار سے اندر چه وارد بنور ویر خسرو سے چه خوش گفت و اما کے ویر نید بود که کس روز
 کس نیار و بود ویر پشاه ویر پرواد ویر خصومت ویر صلح هر کدام معرفت میر خسرو سے در حق این کش
 بر خود داشته ویر خصومت شود زود داشته و از ادت خان واضح سے صبا گو تو خود ان شوخ ویر
 پرواد و که نایکان سه از دست خودی مارا و رضی دلش سے بخون از ان نکو ویر پشاه عظیم و که ایما
 شرکان بر دن نمی آید و بابا فغانی سے فراموشم کند آن ویر پرواد و بلا سے جان مردوزن بین است
 ویر خند علی خراسانی سے بر ناسیم وصل گذاری کرده است و کلزار شکفته لب ویر خند است و ویر نزل
 انکه نزال پیر کند مرگ سیاه سے کس داله خفته چون بن نشید غیبت ویر نزل لے شال من حالانیت و
 از اول شام نیر تم تا دم صبح و از دیده بخت گیر تم بید غیبت ویر دور از کواکب بطی اسیر چون
 کیوان داین لفظ محار ویر شای شبر دار است ویر سی حاصل بالصد ویر شدن قاضی می لیبی نے
 سے چه سان کنم کله از ویر کی د حال که عمرم وینا کرد بان ودها که زود کرد سے ویر شدن
 کنایه از مردن و خراب گشتن و ناسید وین صبا ی کشی سے چه بر سے که حال دل چونت و دین ویر شدن

مشهد حیات تو باد + مولوی منوسے سے ہر کہ خیر ہوا آتش میر شد + داکھ سبے نذر لیت روزش در شد
 در اندہ مجلس انکہ در آن مجلس سید سے چہ میرانہ مجلس کہ آید آخر زیم + چمن خوان شد و مالک اشیا ن
 کریم + دیکس اتند و ہتاشیخ شیراز سے چہ قدر اور دیندہ حردیس + کہ زیر قبا دار و اندام ہیں +
 فرخار دیش + حردیس + خایہ دیش + دیکہ بوزن ریگ تر بگہ قدر یعنی توب نیز آورده اند اسدی سے
 ہر گوشہ مرادہ ساخته + ہمہ دیکہ چشمہ انداختند + لیکن ازین میت یعنی نجس مستفاد میشود
 نہ توب مگر انکہ مراد از توب غلوط توب باشد دیکہ برابر کردن و در آشتن دیکہ بر دیکہ ان نہادن
 چہ طبع طعام ملاطفا در تربیت چراغ سے مگر لامل در بخش کار کرد + کہ بے دیکہ ان دیکہ برابر کرد +
 خان خالص سے آتش علی بابہ شیش کل ہانا سے پزد + لاند را ویدیم دیکہ در چمن برابر داشت +
 دیکہ بخش اور دن کتابہ از بختہ و کامل شدن نظامی سے پد نیگو نہ میر لیت پارا سے دوشش نہ نہ ہوش
 آورده دیکہ بخش + دیکہ ان کسر بودن کتابہ از کمال بخل و خست کردن شیخ شیراز سے بلطف سخن
 کرم روم و بود + و دیکہ بخش عجب سر بود + دیکہ یعنی من عبد مکاری یعنی من قبل نیز آید و کا سے
 افسادہ منی مطلق تند کہ جانکہ درین عبارت کھستان کہ ملک بار دیکہ ہاؤ کے دل خوش کرد و کا سے
 افادہ منی محدود ہم کہ چنانچہ شد دیکہ یعنی ثالث دیکہ کے چہ خاک بر کند یعنی بخش ازین چہ شد
 باز نہ اسیر سے کشتن خیار روز سر کو پیش میروم + و پد چہ خاک بر سر طاقت کہ سے + دیکہ چہ خوار
 کلا شش بردار یعنی ہمہ چیزش کشیدہ مگر کلا شش لاند سر دکنے و نیز گو بند خدا را این روز سیاہ گرفتار
 کردہ است دیکہ گوید کلا شش بردار یعنی دست باو بند نہ چہ کار میوتنے کرد وین از میرزا صادق
 علیخان بہ تحقیق پوہستہ
 بخش طعام بچتن برے فقر اٹھے بسکہ سئل گریہ ام آشوب دریا میشود + دیکہ بخشی سیکہ کار بخش
 در میشود + داراب بیک جو یا تیسریں کوہ پر نیالی سے سلامت نسیم این رہ سپار د + زلال
 دیکہ جو شے ندر دارد + دین بالک کشش سیرت و عادت و کار و نشان اویان جمع دبا لفظ
 افشا زن دگتر دن مستل ناخسرد سے کر فبالی سے کہ دین را کتر یہ سے ہر سے + کہ کار اندر جهان
 پیڑ سے نشانی + دین در و دین پرور کما یہ از نشن شیخ شیراز سے چہ انان دین پرور و اگر
 نیاید جو بوبکر بیدار مگر + فردوسی سے ہر دین دری کو نہ بر دین بود + نیز از ان دانش نغسین بود
 در دیش وادہ دی تیسریں ہر ات سے صحتش ز محققان دین در + چون سخت استکان ز اختر
 دین و دنیا باز کما یہ از عاشق پاکباز و تارک ماسوی اللہ کلیم سے دین و دنیا باز و عالم سوز و سامان
 و سخنم بہ زہرہ را میباز سے از حاصل قنایا پس + دنیا بالکسر تو بھی نذر مسکوک بود و است
 دنیا نیز جمع و دین در اصل و تار بہ دون بود کہ نون اول را بخت رعایت حرکت با قبل بہ تخی فی بدل
 کردہ اند مثل تبدیل داد یا در دیوان با شد لال دواہین کہ جمع است پر تقابیر یعنی آفتاب شیر آردہ

سیلم سے ازبک صحت نیت اشک شکوہ کردن + چون دفت بخت ما دیوار گوش دارد + تا غیر سے معذرت زبان
تر صاحب دولت بود ضرور + دیوار گوش دارد اگر دشواری است + دیوان و قرص حساب و کتاب شعر
دیوان جمع دجای صح شدن مردم در سبستان صاحب دیوان را دیوان گویند و این مجاز است چون
استرآدی سے انکہ القاب ہا یون از حدی ذوالجلال + بادشاہ دسہ و دختان دیوان یافتہ +
دینے مکان شستن بلوک سلاطین چنانچہ در سبستان دیوان خلص و دیوان عام شہرت دارد و خان ازو
سے رجوع خلقی جیو انخاص اذانت ہے کہ باہکا ہشہانت بیت شوکت ما + ووا و خیرا ووا جریکا
شانی تلو سے بسوتی دل خود را ستم کشتن ما + ترا کہ گفت کہ دیوان چنین خون پرس + صاحب
سے دیوان عاشقان بقیامت نیکو ہے ایام خط ملا سے پیدا میکند + دیوان خیرا و دیوان قیامت
دیوان محشر دارالدولت و حکم کہ روز قیامت موجود است شانی تلو سے میان کینی کہ از رشک قیامت
جیل وارم + تو اہم جز دیوان خیرا ز دل بدر کردن + دیوانکھا و دیوانخانہ محل شستن امر اوار باب
وفا تر قبول سے ز چشم خویش کردم دسہ وصل پروردی + سپند از انتظار وعدہ دیوان خانہ خود را +
نظامی سے ز دیوانکھا عشیان در گذشت + برج آمد و برج رادر نوشت + مرزا اسمعیل ایما سے
زمین شورش کا شازما + بود بہر بیت دیوان خانہ ما + دیوان خاندن کنایہ از داری کردن طہوری سے
سے عفو شایانکہ دیوان تہد + بی را پس کی بجز ان تہد + دیوان کسیہ کردن گنا یہ از نصبت کردن
شیخ شیراز سے ز قیمت چہ میخواہد آن ساوہ مرد + کہ دیوان کسیہ کرد و چیری خورد + دیوان باز کردن
دو کردن مراد دیوان کشادن صاحب سے آہ از ان روزی کہ عاشق شکوہ را سردا کند +
مہر بردار و زلب دیوان محشر دا کند + دیوان چیری بودن گنا یہ از طالب عاشق غنیمت سے بسریش
کنت دل دیوان چشم + چراغان دیدہ شد و رخا چشم + دیوک بیای مجبول کرم چوب خوار و پختہ
مشترکت در بندہی عاتیش در بندہی بیامروت خوانندہ تازہ ارشد گویند میر خسرو سے گشت
چو ز دیوک تہی + سستہ آن سقفت کہ برہی تہی + دہیم با شخ تاج و کنت چتر و کلاہ مرصع یعنی جامہ
باکے تخت کہ بادشاہان بران نشینند تیرا آوردہ اند و الہ ہر سے نہاد حکمت صاحب نظم ترکیبی +
ز صبح او بسر خار سخن دہیم + شانی تلو سے بزوم فتح اقلیم دولت دارین + چو برسند سعادت
برائی از دہیم + جہان جان طغر از پیش و نصرت از دنبال + سپاہ کو کہ بکنیم و کبریا بکنیم + صباح
عیب کہ مالک رقاب ہفت اقلیم + ادیم عشق کبتر دہیم + استاد سے اگر نصبت بر بندہ را
قبول کنے + کسی بخت معانی و نسر دہیم + عبد اللہ تہی سے کبتر دہیم در پیشکھا + ہر
زیب خرکھا کاہ + ہین رازی از روز اسے بہار + دہیم بر شد در دیوان بار + دہیم جو
دہیم دار بادشاہ فروی سے جو دہیم و تاجش جدوز نراد + ز دہیم داران نیسا و ریاد +
دہیم از برداشتن از عالم کلاہ از سر برداشتن در ولایت رسم است کہ خوشی بشارتی و خبر خوشی کسی آرد

آید و کلاه از سرش بردارد و تا خود کانی بگرداند و کویده و اشاره . بدین معنی است درین شعر سلیم سے اسے
 قناعت نرودہ شاہ وقت قہلم را . ہند کلاہ فقیر و دانش سر و ہیم را . دیوش بالمش بدو این
 قناعت شغائی سے با نوبی تو کو چکل و دستا بزرگست . آوردہ از پشت پریشان دیوشی . پار
 الذال لمحہ و است نفسی دین عربیت و معنی قوم نیز آوردہ اند و این غلط است زیرا کہ
 بدین معنی جات بجم تازے لفظ ہندی الاصل است ملاحظہ سے کہ بسا یا از قدح نوشتے بطمی را دین .
 ذات در غایت خواہر صاحب متعارف شد . شوخ سکس را بگودل میرا بد قشقات . ہذات رجوت
 ترسم دست بر جگر کند . و سب غلط است کہ ذال و زلو زبان ہندی نیست پس غلط لفظ جات
 ذات بدال فہیدہ و خطا کردہ اگرچہ در شعر دویم ترک آن متواکر و کہ قطر بر لفظ رجوت لفظ ہندی
 آوردہ لیکن در شعراصل ملاح پذیر نیست مگر اگر گویند کہ غلطاً عمدتاً لفظ ہندی را در اشعار خود سے آورد
 چنانکہ بر متبع کلام او ظاہر است و چون این وضع در بکلیت اختیار نمودہ تبدیل ہم بدال از جهت تصرف
 باشد کہ بر صاحب قدرتان جائز است و توافق لسانین نیز محال دارد لیکن در جا دیگر بدین معنی ویکہ شدہ
 ذات الرقاع استکارہ است کہ بر شش یا نہ تکہ کاغذ بر بعضے افعال بر بعضے لا تفضل میں لیسند آنرا
 و در زیر مصلکہ رشتہ نما میکنند و بعد فراغ نماز و اوراد یکی زبان رقاع برگیرند اگر افضل شد خوبت والا
 بالعکس ذباب باضم گس و با لفظ راندن مستعمل ہونے سے از سبب بہترین محبت . راندن رخت
 ذباب توبہ . محنتہ بعضے مزاج تحقیق ہرند کہ کو یا مرکب است نہ ذب یعنی راندن و بہت بی با ز گشت
 و شاہ ہر است کہ ہر چند آنرا میر ہند باز میگردند ذخیرہ آنچہ نکا ہنستہ شود از چیزی تا در وقت
 ضرورت بکار آید آنرا بقاری نمی گویند و با لفظ کردن و بسن و نہادن و دوشن و بردن مستعمل و دل ہر
 سے مراد ہر ہم بزرگان کہ خفاط اکابر . ذخیرہ توان برود ذخیرہ خاطر . طالب آئے سے ذخیرہ
 بر سہم تابی کنند بے . با عقاد خسیان قدر کے لائق نیست . ہونے سے درین زمین دو
 بیشک یہ درد حش . ذخیرہ دارم از انعام ہا کہ رہانے . میر غزنی سے اور بعضی وقت و اندر قلم
 اقبال خویش . از علوم نود ذخیرہ چشمت و بکین نہاد . سنجکاشے سے تا سال و گرد ذخیرہ سہم .
 ہر سال زار خان تہ . ذخیرہ دل و ذخیرہ خاطر گناید نہ مشکوہ و گلہ شانے نکلوسے تن دروہم
 ہر ازین پس کہ ناہا . یکیک ذخیرہ ہ سے ولم نرزبان کشید . شیخ اثر سے مدعی رند ذخیرہ خاطر .
 سبب شد بچوانہ در تبار . دل ہر سے مراد ہر ہم بزرگان کہ خفاط اکابر . ذخیرہ توان برود ذخیرہ
 خاطر . میرزا اسمعیل ایما سے و کشش اہل بہت فکر ذخیرہ کفر است . از بکلیں باشد در دل ذخیرہ ہار .
 خراج شیراز سے ذخیرہ ترازنگ جب فصل بہار کہ بپرستند بے ہر آن ہم ہوی . با ترکاشی سے
 سکہ ذخیرہ میکند زبان کل روشیم را . ہای یکی فرود ہر دو قدم نسیم را . ذوق بوزن جن ترخ چاہ
 گوی سبب ترخ از تشہات اوست صاحب سے آن ترخ ذوق خود کہ با ہم نینازی . از خط سبب چاہ ترخ

بهت خواهد پند + مولوی جامی سه بره آن روز شرح و تفسیر می چربید + که با زیاده زمار پنج هزاره میگردد + صفتی
میرد و از حال بجائی که ترا + طره چو کمان سیاه است و ذوق کوی سفید + سیم ذوق سیمین ذوق + ذکر با کلمه
یا کردن و با لفظ کردن و گفتن و رفتن و نشستن مستعمل و با لفظ گرفتن یعنی خستیا کردن ذکر در پیش و اله برد
در مع والد ماجد فرود سه است و پیش زوگرگیری + آنرا و شد از صور پذیرای + ذکر جمیل و ذکر خیر یعنی
حافظه گویند ذکر خیرش در خیل عشق از آن + هر جا که نام حافظ در سخن براید + سدی سه نه ذکر
جیلش نهان می رود + که صفت کرم در جهان می رود + ذکر آره نوعی از اذکار شایع که بگویند
نه زبان آن حق است سلیم سه مان شده که از شوق او چو ابل سلوک + نه بر آره بود در نهال خشک
صائب سه از آن سیر چمن برم ز خود پیوند + که ذکر آره زهر ساختاری ششوم + در سخن بجز یک
در محل تعلیم گویند و با لفظ با ذیر مستعمل است صائب سه صد عقده زهر خشک بکارم گفته است +
ذکر سخن بجز یاد که تسبیح من گشت + سیر سه پیش از خارها و تکلیف داد و رفت + ذکر سخن بجز توبه
که بیست در کسر که شد ذوالفقار بیخ فام قادی برودت میر خانت سه علوی صلح غره فخر که آره
قنادی محله ذوالفقار بود + ذوالمن صاحب منت نهادن و فارسیان یک نون نیز است
گشته علی نقی که سه شکر که صفت این هسته قره + است توفیق و اب ذوالمن + ذوالقرنین او
که پانزده است و او است که مذکور است در کتاب ابی و گفته میشود در ادرا اسکندر رومی خواجه زعم کرده
است او را این امیر در کتاب خود می بر صحت سخن جماعه کثیر از مورخین و مفسرین میگویند اسکندر ذوالقرنین
و این خطای عظیم است پس بدست که سکه در سپهر فیلسوف مقدونی رومی است گفته میشود او را ذوالقرنین
و نام نهاده است ذوالقرنین مذکور در کتاب ابی با اسکندر بل اسکندر غیر این ذوالقرنین است و در میان
این هر دو فرق بسیار است در زمان و صفات و احوالی نیست آنچه تصریح کرده است بان نام نام بود
محدث مسند علامه الدین ابوالفدا اسمعیل بن کثیر الدمشقی در تاریخ برآید و نهایی ذوق با لفظ چشمیدن
و چاشنی ذوالقرنین یعنی لذت و فرزه و لذت و خوشی آرد و با لفظ داون و چشمیدن و چشاندن و کردن و
در بدن و شکستن و گنجین و داشتن و دیدن و در یافتن و شناختن و در کوفت و رفتن و ترا دیدن مستعمل ظهور
سه نشد که ذوق مشاهدات فرود و کلبو + برای سخن تومش است که چنین تیز است + طالب اعلی سه
لله زاری باشد جهان از گشته باز در روز + تیز آرد ذوق فرق از خیر جلا و من + صائب سه خرده زار از
در سیر سیاه بود + سنگ از روزی که ذوق صحبت آید شناخت + اگر ذوق شکستن این دل چون
مشیت در یابد + چو سنگ از رویای پس میدارد شکست را + حافظ سه ز میوای یعنی چه ذوق در یابد
کسی که سبب ز نخل آن دلبری کردید + زهره سازی خوش نمی سازد که خودش بسوخت + کس بیارد ذوق
ستیمی گساران را چه شد چه حسین ثانی سه آنس که زین چنین بود و در ذوق کن تا توان نمید است +
ذوقیت با خیال تو در آنکه وصل تو + آن ذوق را ز لذت دیدار شکسته + طالب اعلی سه چون تسم آوری

آدری برق تعجب خویش را در دل اهل محبت ذوق گناه شکنی جز بس بوی چمن ذوق اتحاد محبت
 هزار نغمه بیک لب تبسم افشان شد و وحید سے کفرخان ذوق طپش از مرغ لیسلی سے بزند مدلی ناکر بود
 با پیشیم غافل سے بزند بیسیم سے زین چمن کر لال ذوق از تاج شاہی برود و نغمہ سحر در حجب خویش از
 بیکلای می برود و ارباب بخش فی بیانی شہ بزند و دیونہ ذوق میکند از داستان ما و طہوری سے ذوق
 سخن زیر زبانی کرم بنامید نکاہ زیر چشمی دایم و ملاحتی سے گر چہ کرم ذوق از شنائی نامی او
 انتقام از من کشید آخر چہ ای او و موقوفت سے زیادہ کسہ اور بخودی ذوق حلاوت زوہا مشکہ
 خواب آورد انسا لب ای شیر تیش و ملاطرت عتاب سبائی سے چنان ذوق بیداریم وہ در حجاب
 کہ بزم جہوم شود بزم شام و صاحب سے بچہ من یا تم از چہ زیبای کسی و بد عالم ہم ذوق عاشق
 کسے و علی فرسانی سے در پای تم بودہ کہ اکثر نشاط است و لب بر لب پانہ و ذوق دیگر کن
 کشور نہ علی عالم نشویش عیاست و بر شیفہ ام ذوق دیار در گراست و فریب نقرہ کہ بنیاد خورش سے
 با دوست و نیوزاتیان ذوقهای سورد و کمال فہد سے ذوق عتاب تا کی دیوانہ را چشائی
 از رحمت تو ما را است بقدر شکایت و ذوق شرت و ذوق پناہ و ذوق ناک مشہور طہرا سے بہار
 آمد و می کشان ذوق ناک و خوابندہ کسب چون شیشہ ناک و کسے چون قہر ذوق پیاہشت
 کز انور برانوی میان شست و ذہن ابکس قدرت مدکہ و تجر یک نیز آمدہ از ذائق مع ذوق و ذوق
 دوست و بستی تر باطن اشرف سے بیان آید از مادہ لیم خیر سے و بدین نیست ہم چہ بہت درد
 ذہن کشتی خاک و ریاست کہ فکر در ان نہ شود و کشتہ را آید چہ ذہن در محاورہ یعنی خاک و ریاست
 کہ نبال در ان زود میگردد ذہن دیا نیز مستمل لیکن ہمیشہ نور سملو شدہ تاثر سے دلیل بود طہیدن جوصل
 دلیر ما و بدین کشتی بہت خورد نکرا و محو سے ماہر سے و در اصطلاح پہلے بود کشتی است ذہن یعنی چہ
 ذہن تو محفل اوراک مدارا و ذہن دریا گرداب و قہر و کاشرف سے زبریم خورد گہنا تشکیبا
 گرفت خاطرش چون ذہن دریا و ذہن خوانی حرفهای کنایہ کھن ہم در او کھن ذی پنہ نقشی کہ سخن
 سہر آید و در کابل رسم است کہ روز در جل شدن صوبہ دار و شہر عوام کہ بہ استقبال می آید سخن کان
 نام بدن بوطنی مقدر و رہنہ گرفتہ رقص کان ہمراہ میباشند و از پہلوان پنہ ہم گویند و عقل کذبی پنہ نام
 نقش و نام سخنہ نیز ہند اشرف سے کرمی مجلس منصور و ساعش نگر چہ رقص ذی پنہ علاج ناشادار
 یعنی از شاہین نوشتہ اند کہ در ایران و قیگر یاران موافق باغ سے دوندہ ملاعبہ میکنند و بر سر پارہ قصہ
 از خوشی این نظارہ بر زبان میرانند ذیل بر میان ذوق مراد و ذہن بر میان زدن کہنیہ از آ مادہ
 و ہیا شدن برای کاری بہت مونی سے ادادہ استان حریم فطانت و ذیل عازت نزدی بر میان
 علم و باب المراد الطہل مع الالہ علم مقول است و کای پنہ با نیز آید سخن کاشی سے تمام
 اگر چہ بخود ذات از کرم و آن بسنی کہ در آستانہ آردن کلیم ما و ای با کلیم و بستی برای زلالی در حکایت

دیوانه و رخص او بپاناز حلب به مصلحت دانش اندر خانه زود به شکست درانگ بر دیوانه زود به رابط چرخه را
که بجز می باشد و پیشی چاره اسپان کبکای بسته باشند و شکسته پابر جا کار پیشی دشمن کز زود نیستند و با
کسب مستمل مزارعی دانشی که سکه را بطلای در خایار هم آه به چون حلقه زنجیر گرفتار هم که به راتبه خواب
در رتبه خواب و حلقه خوار خواجه جمال الدین سلمان به هر که رتبه خوار خورشید است عالی چون شود به باور
ثمت مقابل و دشمن کرد تمام به رحمت آرام و آسایش و با حفظ کردن در تریون زودین و بدون و
کشیدن و دادن مستمل حقیق در حفظ رضی یا برودگی که خاکپایش نثر را رحمت و چون خالیه +
کرد پیش دیده را روشن کند چون تو تیا به غمزه سے عطایت که رحمت بجان یکشد به طلب را سخن
از زبان یکشد به انگ این دم داویخ غمزه را به رحمت از زخم تو در در کشید به پیش نمزه دل در حیرت
ز پیش سینه رحمت میراود به والد برودگی که آرام و رتبه که زود را تم تو برود به چون منبع لشکر تیا به
باشی بان به مخلص کاشی به سکه از دولت بیز از محنت و خوار می تید به رتبه چون کا و با می از جهاندار
تید به راج روح پرده از مو سیکه بر خرد و سه چو راج روح را در پرده بست به زرشکس زهره در پرده
نشنه به رحمت گاه در رحمت پرست در رحمت طلب در رحمت نشین در رحمت گزار در رحمت نشان در رحمت
فردش بر کلام خودت مزار رضی دانشی که سایه کل از رحمت پرستان کم مباد به بوت خوار سحرین کلشن
پناه باین است به نیم رحمت طلب دانش طبعین برده است به قوت بر از این سبتان زبال بر مراد +
غمزه سے امید است که رحمت نشین شود خاطر به که در غما سے تو در سینه خا به می خاست به بود از دست
در یوزه زخم به ز شوق رحمت نثار تو کریم به عری سے هر کجا تا شیر غم را داده اذن عوم به خدای رحمت
نشان رانا توان انداخته به در و مدوشن و بلا را ز غم در پیش به تا بر احد تسلیم به بیان رنم به راجتی
طیقت تر و نرسد آن در دار الحکمت گذشت به غیبت که پایا دارد و قدر از پر ایجا به راجتی گویند راجله
ستور بارش را حله روا انکه راجله به از عالم حبت در ارا که به تشدید دال کنسند و عار سیان تحقیق
بهیستی و جو از دستمال کنسند و اینجا است زیرا که هر چه نزد او از ثانی و مناع برسد او روان میکند و نگاه نشین
آن پیش خود بر لب نیدارد به تقدیر اطلاق آن با لفظ دست و کف نیستند و عبد الواسح جلی سے چون ابر در
افشان کفایت را در پیشی به چون برق در خشان بل شاد می خند به راز دراز به ترجمه بتر که عبارات از
نافی الضمیر است در چیز پوشیده و پنهان و بسے راز کفین نفا سے شکر پناه بانوک دران بر از به شکر
خواره را کرده اند در راز راز دل آب کنایه از طوبیت و برودت که در جوهر است و باعث نشود نمای نبات
میگرد و نیز عکس که در آب بود و فر سے سه خوش خوش از نظر گذشت زبان راز دل اب به تا خاک سے
عرض و در راز نهارا به راز دل زان کنایه از آفتاب راز خاک و ز زمین کنایه از سبزه دریا چین راز دار
در راز دان بر دو حال محرم راز عری سے سه دل نمی نشینت راز دان آفتاب به تا به بر خوان در دست
بهمان آفتاب به ز می که طلب در راز مطلق شد به که تشکیک دل سیر آب جو است به میر نری سے

میری سے تازگی کا عقل بود دراز در شاه و دارو زمانه کلک ترا از دار خویش و رازبان بومده کے
 کہ حاجات و مطالب مردم را بر من سارند فرود کسی سے بگفتند با رازبان راز خویش و نمودند در انجام و انکار خویش
 راز کشودن و راز کشادن گنایه از راز کشار او فاش کردن درین مقابل راز پر کشیدن است بر دانا بنای سے
 بسیار بچرخند بجزن جگر نشست و در بیان دهر هر که چو کل راز خود کشود و میر می سے در غره کاوش از کم کشاد
 و از عقلی جهان رازم بواره نهانستی و ماز پدی روز آهاندن و راز بیرون آهاندن و راز برون
 و اون دراز بر سر بازار نهادن و راز بر سر بازار نهادن و راز بر سر بازار نهادن و راز بر سر بازار
 زبون گنایه از بسیار فاش و کشاد کردن و شدن میر خسرو سے کرد جهان شد هر قصد خسرو از آن عشق
 بجز افکند راز دل تنگ را و خاک بر چندی زود با دل خویش و کرد و سر خواند سوز دل خویش و راز من
 رسم کرد و سر خواند و اشک من چون رود و در می کند و اسمیل سے بر نیم جری که از ساغر خواند کشید و
 بناد خاک همه راز خویش بر بجا و باقر کاشته سے آنس که با دل در دگر بارش و هر چند طلب کند نیاید
 زورش و ساز دل خود اگر بجز افکند و پنهان که سپار بیلی کاوش و ظهور سے راز بر سر بازار
 نهان کند و آه ز بجز سپار دل دیو کده و ز لالی سے اگر بیرون و بسم راز دل خویش و کشد پروانه
 شکر سورش خویش و جاتی گیلان سے قصد کل کند و راز بجز افکند و آه اگر با بوجها نامدا
 بکشاید راز پاسی کردن و راز دل بسته کردن گنایه از راز خود گفتن میر می سے یارب چه بود آن شب
 گناه رو کے من و با من خلوت اندر تار و راز کرد و باقر کاشی سے بر من شیگی ز کج ختیو و تار و
 راز دل نغم با خدا تیو و راز خواندن و راز دیدن گنایه از راز دانستن و دریا فتن و در لبین او قامت
 بی راز چری نیست که تر کجس تو ازیر بگید تعقل تیو این منت ظهوری سے توان دید راز درون نقاب و
 اگر نیک آرد قرح از جاب و خواجہ شیراز سے ہانکہ راز و عالم ز خط ساغر خواند و زود بجام
 از نقش خاک رہ و دانت و در اس لمال سرمایہ قبول سے تا بستم از سر لغت تو اس لمال بود و از غلامان
 کینم دولت و اقبال بود و راست بر حق تو حق راستی و در استین فرید علیہ آن و مقابل کج و مقابل جیب
 و نام معافی از سر و و نمی مستقیم مطابق و خوش و درست و قیام و استوار نیز آمدہ چنانچه از موافق استقبال
 سلوک خواهد شد چرخ سرد سے سوی راستا کرده حضور چین و با میر فتن سے کج کشته است و اور کے
 سے کہ کجست جسم بیاد به بین و بر تخت نشست سیمان رستن و عبد الوہاب جلی سے در دل آعدا بگت
 زیادت کر رنج و شادی بظہیر این شد زادگان رستن و راست آمدن محبت نمی موافق آمدن محبت
 عد است کردن خیری از خیری بنی ساختن خیری از خیری و درست شدن خواب بنی مطابق بود یا بعلی
 و درست کردن قد و قامت و نفس بنی مستقیم کردن و بجا بود و بر نقاس راست کردن لباس و
 ساز و آتیک و شغل و کار و داند آن دشمال بر کام در محل خود مذکور است میر خسرو سے شب خواب
 دیدت بجز رستن و یک و آن بخت کو کہ راست شود خواب عاشقان و صاحب سے اگر از رستن

آینه در دست گرفته و بگذر کشید و عالم بر پدید آورد و بر هر دو خدای بستانان آقا است بر ما است
هر نفس در این عالم باشد و صحت در این است و یا به با هیچ و هر یک نخله در خوشی کان
میباشد و در استخوان درستی این است نیست و مقامی گویند که هر حرف زرد و نوا که هر صفت در
تا نیست شود و چنانچه بشود و شک را در آن داخلی باشد ساکت تر و بیست و سه است و چنانچه در عشق نعلیم شود
سین و مخزن که شش بر یکباریم و در است مزاج معتدل که بر مری سه در قدرت که شخص ادب است
قران است و در دست او در سخن پاک چهار است و در است مسلم و لیسند که صاحب دست ندرین
باشد چنانکه از تذکره نصیر آباد بوضوح می پویند و در است پا آمدن از جان بی که آمدن بلیت خرد در راه
کمال نخله سه در سخن میرفت و در کفایت و لادار ما که سرور و در بر زود آمد و پستان در است پا و در است
مقابل که در چنانکه گذشت استخوانی می در چهره است و در است شخص نیک نمائند تا چشم هر دو سه
کجا باشد در است استخوان که کاپا تیرا در نشان و کمال اسمیل سه و در استخوان که کم که در کمال
و هر طراز در حفظ استوار بود و صاحب سه از خم که در است چشم است خاندان و هر حرکت آید
نشاندرا و در است مزه بر چرخ خوش مزه که تنزی در است باشد با قره کاشی سه ساتر صحبت هر طایفه
بجای هر کس که در است آدم در است مزه در همه عالم نیست و ملاطرت در است الفتوح آورده از دست هر که
آواز نقش مخالف در عراق نشست است با زور و در است با زور در است با زور صفت با زور که عمارت
از اصدی الطرفین با زور است و در آن دکا کین می باشد و ظاهر که است است از دست نبوی مستقیم و ای نسبت
و انش سه روحی در است با زور که در است و به بیانی که من از ایل با دارم و طلب آبی سه عمر است
که دل و طلب قیمت تاثیر و در است با زور قره که فروش است و علی نقی که سه دل ناشاد من در است
با زور با کفاری و نماند از بصد سودا خریدار ز پنهان را و راضی نعلایخ در راضی از طلا بخیر نبوی تاثیر
سه سنگ با این خود از سنگ قاعدت کردم و راضی از داده می کشتم در است کردم و راک در رنگ
لفظ اول نبوی الاصل است و در هم مشترک در نبوی و فارسی و هر دو معاد در نه کانی از صحبت نخله بود
و عیش و طرب بود مردم و ولایت که ابتدا آمده یا نیامده اند و با نبی شنیده اند این لفظ بسیار در شمار
خود آورده اند و انبارت نبوی بودن آن کرده حسن تاثیر که در بر نبرد بود و در نه وستان نیامده
گویند سه و گزاشیده آراگ و رنگش و بر قص آرد فلک را ساز چکش و در در ساک ملاطرت
تیز واقع شده و این از جهت التزام الفاظ نبوی است و او در نه وستان آمده رام محکوم و مطیع
و این مقابل که سن است و با لفظ کردن مستقل بر عیسی زیدی سه گریه با من رام کردن دلبریکانه را و
که قه صیدی به است تا زیزی دانرا و در نبوی یکی از ما که بر تینالی است و دیگر مثل اللہ
فارسیان با لفظ گفتن و وزن استمال نمایند ملاطرت و توفیق ضم خانه سه آورده سه نبوی در نه رام و
و بریده هم از طبع مرغان با هم به اشرف سه خود بخود است چون با عاشقان خود کام رام و از چه گویند

از چو میگویند با جوانان هند و رام نام و در دیش و اندر چو سبب دل سپردم غایت آن طره طرار را
رام که در آن میان چند سبب بافتن اندر و صاحب سبب صیاد و بو حشمت خود نام یکم و آورد و نام یکم
رگ خواب کند را نام یکی نورالدین چاکر شادین اگر شایه شراب را نام این نام خود را طالب سبب
سے و ایم شکر صبا و یک میگویم و که نام رنگے آتش و گور و صیاد شراب و گور و سیرت نام یکی
غیر شراب مذکور خواهد بود در پیش شادی و طرب و آرام و سکون و تندرست و در میرزوی سے تر سبب
ز جهان باده خوردن در پیش و بان به است که در پیش کنی و باده خوردی و در شست در پیش که فرید علی
ز پیش شش پشت و بر روز که فرید علی پیش و بر روز است و میتواند که به غیبی محقق مشکری باشد و اولی
در خانی در تصدیق طبع سے از وی کے بخار و در گام شراب به از وی کی بقیان و در گام شراب و در غیبی
مطرب و غیبی را مشکی شکر و اشکاه زمین و آرزو نگاه خواجہ نظامی سے بر مشکیت نیز غیب شکر و در غیبی
نداری بین هر دو حرف به در آن امر از دانش در آتند و حضور و وقت که تا بازی فکد گویند حکم ران
سلطنت ران کامران زبان ران بسیل ران ران ششون کنایه از تیز کردن و بر تحقیق خبری عموماً
در سبب خصوصاً سنجو کاشی سے شاه تمام و صله با کمان شکوه و بر پیل است گشته سوار و فشرده ران
ران کشا و کنایه از سوار شدن در راه رفتن شیخ نظامی و سید شیرین سے در پنجاسوی صحران کشا و
بصیاد از ختن جولان کشا و سے گفت خاقانیا توان می و این کیفیت آفتاب و ران کشا و شکر غم
ران کشا و نام دوران او و این روز و شبست نام دوران او و سرنبل بهای سم است و هم آن روز
که می بین دل من ران کشای و بعضی بیتی فرود آمدن از مرکب رفته اند و همین بیت بسند آورده لیکن در
بیت یعنی اول بے تکلف راست می آید و یعنی بر تبه شدن و عیب خاطر کردن هم گفته اند این سبب نخواهد
بمانی پاروم شاعر در سبب و سبب برابر و چو کشیدی سلف به رانی اشتر خزوه علف و راه لفظ
شبه است نمبی راجه عموماً لقب راجای او و میور که ملکیت وسیع مابین کوستان صوبه الوداد و جیو کجرات
خصوصاً ابو طالب یکیم سے زرایان کشش که در شد بود و سرب رانانیا فرود و در آن بهای
تقصی نیز خوانده اند از عالم کجا لاد بنگاله راق و بقیع و اد شراب صاف و ویژه عرب رادک و کشیدی
گوید غیر رادک و رادوق بوزن فاروق عرب آن چه فاعلی بفتح عین و کلام عرب نادر است و تقریباً
گوید ظاهر اشتقاق از روق بفتح که یعنی صاف شدن شراب و جوان نیست درین صورت عربی صیقل
باش نه عرب که انگاه بعد از تقریب از وی مصدر هم ساخته باشند علی جراحانی سے می در پایله رادوق
ماورد میگویم و آری شراب عشق تو در کام با پس است و انیرالدین حسکی سے و لشمهره از بیتی
و دیوایم به گفت بهدم باده با رادک و راه طرز و طریق دست باوش و زمار و قاعده و مقام و نغمه
و آتشک و نوبت و در تبه و پیش میرزوی سے ہی کنار شود و سے و زرش ترا و بران امید که کراه سوی او
که می و دینی دویم است بیج بار بیج بی انجام نامن از صفات او است به راه گمراه سسراه راه کو

با خاندان رای که در آن اندر رفت کنند بر مری بصیرت است پس چون از گام او بر ره گرفته به شود و شکلهای بد در جهان
 ترک گوئی پاپی عیان کرد چرخ و نهانان قسمر بر ره بکشان به ره گور با خاندان رای که مردم در آن تردد کنند
 و خط جاده اش چنان باشد صاحب سے بے نفعی ایام بصیرت توان یافت به گور است همان ره که گله کلاب
 باشد به راه دوید و با فاضل سوسه تلاش میخاید چون کسی بسط دهد و بے نیل مقصود بر گرد و ازو به بکشد
 سفر چه قاعده دارد گوید راه دوید یعنی منازل طی کرده اصل مثل آنکه آمدی کون میداد و ازو چو آن چه
 بدست می آورد بر فقر قسمت می نمود چون ریش بر آورد دردی پیشه گرفت و دست بر اعطای میکرد روزی از
 اخو ز طریق سبک پر سید خواند گفت ترا بسو گناه برابر راه دوید و کون درید و توانا تا شیر سے مشتاق
 ترا ساغوی آه کشیده است به بخون ترا سود سفر راه دوید است به راه برید و با صاف راهی که بسبب
 بنگار زهرمان مسدود باشد صاحب سے در یک سبک است آنره خوزیر به شمشیر تو مسدود ترا راه برید است
 راه باز کون نور کنا به از راه دشوار گذار نظامی سے تو زان ره که کشد باز کون نور و خواه از خدا صاحب
 باز کرد به راه باریک کنا به از راه تنگ لیکن درین بیت غریب نشست نیکد سے ره باریک صاحب
 آرام برودا به سخن بجهت زان کجا گوهر بار میریزد به راه خفته در راه خوابیده کنا به از راه دور دراز و بچین
 جاده خوابیده و خوابی خوابیده منزل خوابیده صاحب سے در بدست آوردن ریش با تقصیر نیست
 این ره خوابیده کون میکند شکیرا به شرح سے عشق آگاهی زخمش جان غفلت دید راه به برقی تواند
 بریدن این ره خوابیده راه طهر سے راه ملک عشق راه خفته است به حد درازی خفته در چنان او
 بیدل سے بخارم بر بنجر دازین خوابی خوابیده به اسیرم بچو طفلان در طلسم پای خوابیده به مسدودین اقم
 سے جاده خوابیده دانه پسته شوقم بقی را به دست کون راه بر جان گره و غلبه به یار و القاسم
 قاسم و لذت بر علی موسوی سے سخی بوده است در بیدار بخت زبون به این ره خوابیده را آواز پانسان
 است به راه خسروانی و راه قلندر و راه کل بضم کاف کاسی نام در خوابی موسیقی بسین در باغ یادشان
 گذشت بر مری سے ای صم چک ناز چک سبک زرن به پردستان مبارک راه قلندر زرن به استار
 سے ز عشق نیم او در پرده ناخید به زلف همواره راه خسروانی به راه حرر مخطط معرفت بر اهدا ریشی
 که بیار به مخطوط رنگین دشت باشد دور نهد آنرا محرمات گویند تا نیر سے قبای راه راهی دشت در بر
 که هر راهی بیدار است به سلیم سے در طریق شوق آسایش نمی یابد قشش به جادو مسافر کنا باشد راه
 طاقترا سے سری بولیش از آه خست سیاه به کسکه برده اش از قحان راه راه به بنزه اجد انقی قبول سے
 نیست از زهرن درین راه هم نمی کفایت عشق به در بر زخمی قبای راه راهی پیش نیست به سید شرف سے
 شد از خون راه راه آخرت خاکتری پر ششم به نسیبیدان را با کس که بخی این چنین با به جادو بر راه
 جهت راه راه قبای راه راه راه انجام در راه کستر کنا به زهر مرکب موم و در سبب خصوصاً زین الدین سجری
 سے در آن ره چنان راه کستر براند به که هم از پیش خند منزل با نده به سوزنی سے از پشت ره انجام بر بند

بر زمین کشند را + پیروزی و تائید و طرف بر سر راه است + راهدار اگر چه راه بهی ز قمار شایع است چنانکه
 گویند اسپ خوش راه و اسپ فلانی راه ندارد لیکن بهی اسپ خوش قمار صحیح را بهوار بود است و راهدار
 در در و در قوسی را بزین و ایضا کسی که بجا فلت را بهای طرفت حکام همور شد و ضبط خراج و متعه
 تجار کند و پسند و محسوبی را که میگردد راهداری می گویند و بهی مسافر نیز آمده و درین همه مجاز است طرفی است
 راهدار غمت دستک تاغوز پسند + آورده امدار شیشه بکفت دستک دیگر + اتره در چشم است
 ما ز خون دل + گر نیاید که روان بے نوشه ماند راهدار + راه نبد مشد نظمی سے سگ من کرک راه
 نبد غمت + بلکه صاب گو سفند غمت + کرا کو کنا کرا رود + در دو غمتی در راه را بود + راهزن
 که ایک و نیز کنا به از مطرب راه نشین که ایچی که بر سر راه نشسته که بکند و طبعی که بر سر راه نشسته دار و با
 فرزند و نیز کنا به از مسافر در کفند سے یعنی اول میر سپه پدانی سے و خواه که است ماه حاکم نشین +
 خوشید بود بکوی اور راه نشین + از دید من بدون خواو دقت + که شاه غمت چشم من شاه نشین +
 او صدالین انور سے سے ای بدرکاه تو بقدر رسان صاحب ری + راه نشین سرکوی کرت حاتم سے +
 خود شیراز سے ساکنان حرم ستر عفات ملکوت + با من راه نشین ساغرستانه زنده + راهوار نوعی
 از قمار اسپ که بسیار بهار بود کاسی بر اسپ صاحبین ز قمار اطلاق کنند چنانکه گویند فلانی اسپ
 راهداری دارد بر خسرو سے بهار عثمان اذیب و کشم درین میدان + که نشیب و فرانس نیای بهوار است
 راهواره و راه آورده آورده دور که دار سوخته که از سفر آردانه سے لعل میرا بی نی حکم به است آرد
 است + از بدخشان دل پر خون برسم رکهار + ملاحظه چشم سے بیج ره آورده در چشم ندریم +
 یاران همه خواهم که تشریف یارند به شرف شرفه سے یکسفر کن سے صبا ندر مشتاقان یار +
 پس ره آورده بیاوریم ز خاک کوسه او + راهزور بکوی و راهزور ره نور و راه بهای دراه سخ
 یعنی و چنان است که راه در اصل عبارت از کسی که نیک و بد راه را خوب در راقه سلوک کند و به مجاز بود
 و بهی سلطان را بهر و مجاز است نظمی سے چنان دید و در قاصد راه سخ + که از جوشن دل تر نشین آید برنج +
 چو آمد غمستاده راه سخ + بهار اسپردان گران مایه کج + بچولان از نیش ره نورد + ز بهلوب بهلوشتم
 کرد که به صائب سے ظلمت ازستی است در نه ره نوردان عدم + شمع جان خاموش بسیار زده
 راهی میشوند + پای کوبان میشود ترا دانه جلی رحلی + خویش را پیش از سفر چون راه جامع کرد + راهداران
 انکه بر حقیقت راه دتوت وارد صائب سے نو که در خانه ره کوچ نید است + چون چنین راهزنی در بهر
 راهان شده نظمی سے بهر راه دانیم خس راه دار + نهی شاه مرکب ز بهی شمسوار + راهبر جرقه
 بر نجا دره نون دراه آموز یعنی طالب آملی سے دلم راهسوی خویش خضر توفیق + با کشت شهاب است ز نون
 بر نونی سے در سیاهان شدی بطالع سعد + هم به ان طلوع آید سے بیرون نمودت اندر شدت راه
 ناسے + بخت در آمدت راه نون + درین نبی مصدر نیز آمده خواجه شیراز سے و انکو ترا شکر گلی

کرد و نمون ۴۰ ای کا شکر کہ پاش بسنگے در آمدی ۴ استاد فرخی سے رہ آموز نوادر کار ہا مروج الامین
 بود ۴ پر شغل تو بانیگان و سالاران دین بود ۴ سبیلے سے ساتی سوی نماز مرارہ نمون کن ۴ واکتہ
 یک بر عم و دفع نمون کن ۴ وین بیت خراج نظامی محل برد و سنی است سے بہ پیش تر از نمون کرانہ
 کمال تر حکم خون کردہ اند ۴ یر خسرو سے رست کردی برہ نمون حکیم ۴ صورتے ز این وسیلے از دیم
 راہ داون کہ اشتن راہ بر آکے تاکوز و ۴ سبے سے از کوچہ شکرے کہ خر سے یکزد ۴ رہ داون
 لوتہ از وہ تعظیم است ۴ راہ بردن یعنی راہ رفتن در راہ یافتن برد و آمدہ سیدی سے وزیر اندرین ششمہ
 راہ برد ۴ تخت این حکایت بر شاہ بود ۴ بیب خویش جو صاحب کسے کہ راہ برد ۴ کلی بجد ز نور
 جویع بیائے ۴ راہی کہ مرغ عقل یک سال سے برد ۴ در یک نفس خون سبک بال می برد ۴ راہ بکا
 بردن گناہ از بانہ کچیرے منتفع و کایا ب شدن خواہ شیراز سے گرچہ دانم کہ بجا سبز راہ خواہ
 من بوسے کمران زلف پریشان بردم ۴ راہ داون کالی حسن ارتکاب امر محدود از کالی در شمار معلوم
 کردن کہ سے راہم دم جو کالی رفتن زد و ستے ۴ باہر کہ مشورت کنم از اہل این دیار ہا مشاعر
 گوید سے صحبت رہ عاشق نہ ۴ جانب عشوق بہ عالم کز انودق و خدا کشتی ۴ راہ بردن در راہ
 چہ داستان در راہ کجا ب داستان در راہ کجا ب داستان کنایہ از صورت عقولیت داستان مرزا اسمعیل ایابہ شب
 ز شرم جانان برد و دل کہ کفتم ۴ راہی چہ نمی برد چون حرف روستائی ۴ شاہ کہ بود جارہ سے عشق و
 بہرے سر سبز شستہ در سو کے بود ۴ رہ بہہ بردی اگر بار کے کولم برناستے ۴ کمال اسمعیل سے مقصود
 بندہ رہ چہ ہی برد ہوز ۴ کراہش ز نور خیرت ہایتی ۴ استاد فرخی سے نہ غریب ہست این لغت
 آن بار خدا ۴ این سخن راہ نمونیت و بہہ در راہ ۴ دل نہاد نفس چشم تہشہ صاحب سے دل گشتہ اگر
 راہ بجا کیمیداشت ۴ راہ بی راہ کس میکند محاورہ اولیائت یعنی خم بجم میکند راہ روشن کردن و
 راہ پنیں کہ اشتن رہائے کردن مرزا قیسی سے بر کلو از طوق راہ تیغ روشن بکیم ۴ تری این کستانم بال سبل
 نیرنم ۴ صاحب سے مگر آوار گے راہی کہ در پیش من در نہ ۴ جان خود را کہ دم کم کہ خضم رہنمون گردد
 راہ فلانجا رفتن در راہ فلانجا برداشتن در راہ گرفتن کنایہ از راہ رفتن خسرو سے میخاند اجل برستانت ۴
 بوسی ز نیم در راہ کیریم ۴ چو فحی کشت و صید کند تا جاشت ۴ از انجا سو کستان راہ برداشت ۴
 شیخ شیراز سے اگر کیوانی رہ خویش گیر ۴ دگر پاسے بجا خابیش گیر ۴ یر محمد حسین شوقی سے سایہ
 بید کرم کہ ز سودا بر ہم ۴ بید نمون شدہ انہم رہ صحرا برداشت ۴ صاحب سے کہ در دیو کیم در درو
 دیوار اثر ۴ کہ چون گل سبیلے رہ صحرا برداشت ۴ نیرت کمال این غزل ترسوی تبریز ۴ چون سبیل
 سر شکت رہ مرخاب گرفت ۴ راہ از پیش پا برداشتن کنایہ از ترک تلاش و تردد کردن و بکان
 نیر مولف عبرت گرفتن و دیدہ درمی بکا بردن اسمعیل ایابہ سے خویش را مردہ در جان انکار بجاہ از پیش
 پاسے خود بردار ۴ راہ کردن کنایہ از راہ سکر کردن دین حذف بالجائز است سے رہ بردیم مقصود خود